

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Problematika kosmetických přípravků pro děti na českém
trhu.**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program: **VEŘEJNÉ ZDRAVOTNICTVÍ**

Autor: Diana Lisá

Vedoucí práce: RNDr. Jana Krejsová

České Budějovice 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci s názvem „*Problematika kosmetických přípravků pro děti na českém trhu.*“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 23. 3. 2019

.....

Diana Lisá

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala paní RNDr. Janě Krejsové, za odborné vedení, poskytnuté cenné rady a čas, který mi věnovala při vypracování mé bakalářské práce. Také děkuji všem respondentům, kteří ochotně spolupracovali. V neposlední řadě bych ráda poděkovala rodině za podporu během studií.

Problematika kosmetických přípravků pro děti na českém trhu.

Abstrakt

Bakalářská práce se věnuje problematice dětských kosmetických přípravků dostupných na českém trhu. Cílem práce bylo zjistit, zda kosmetické přípravky pro děti obsahují látky, které svými nežádoucími účinky poškozují zdraví.

Byly zvoleny tyto výzkumné otázky:

Ohrožuje dětská kosmetika zdraví dětí?

Je rozdíl z pohledu ohrožení zdraví nežádoucími látkami z běžné kosmetiky a přírodní kosmetiky?

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část se zabývá historickým vývojem kosmetiky, zaměřuje se na kožní choroby, které mají mnohdy příčinu v kosmetických produktech, dále také vymezuje kosmetické pojmy, kosmetickou legislativu a zkoumá rozdíly v běžné a přírodní kosmetice.

V praktické části se věnuji složení přípravků na dětskou pokožku a obsahu škodlivých látek v nich. Pomocí kvantitativního šetření prostřednictvím dotazníků u rodičů dětí byla získána data informovanosti o problematice dětské kosmetiky.

Výstupním hodnocením vyplývajícím z mého výzkumu je nízká informovanost respondentů o certifikované přírodní kosmetice, malý zájem o složení dětské kosmetiky a nedostatečná edukace o škodlivinách obsažených v dětských kosmetických produktech. Z výzkumu také vyplynulo, že 45 % rodičů zaznamenalo nežádoucí účinky kosmetických přípravků na pokožce svého dítěte.

Klíčová slova

kosmetika; přírodní kosmetika; dítě; kožní choroby; certifikace

Problems of cosmetic products for children on the Czech market.

Abstract

The thesis deals with problems of cosmetic products for children available on the Czech market. The thesis aims to analyse whether cosmetic products for children contain substances that can harm health by its adverse effects. These research questions were chosen.

1. Is the health of children being endangered by cosmetics?
2. Is there a difference from the point of view of health threats caused by undesirable substances both of common and natural cosmetic?

The thesis is divided into the theoretical and the practical part.

The theoretical part examines the historical development of cosmetics and focuses on skin diseases that can be often caused by cosmetic products. It also defines concepts and legislation in terms of cosmetics and differences between common and natural cosmetics available.

The practical part is devoted to the composition of the products and to the content of the harmful substances destined for complexion of children.

By means of quantitative examination through questionnaires given to parents of children, data on the issue of children's cosmetics were obtained.

The output assessment resulting from the research proves the low awareness of respondents in terms of certified natural cosmetics, little interest in the composition of children's cosmetics and insufficient education as for harmful substances contained in cosmetic products for children. The survey also revealed that 45% of parents have registered adverse effects of cosmetics on children's complexion.

Key words

cosmetics; natural cosmetics; child; skin diseases; certification

Obsah

ÚVOD	8
1 HISTORIE KOSMETIKY	9
1.1 Pravěk	9
1.2 Starověk	9
1.3 Středověk	10
1.4 Novověk	10
1.5 19. století	10
1.6 Po 1. světové válce	10
1.7 Druhá světová válka až současnost	10
2 FYZIOLOGIE KŮŽE	12
2.1 Fyziologie kůže obecně	12
2.2 Fyziologie dětské kůže	12
2.2.1 Fyziologie kůže novorozence	12
2.2.2 Fyziologie kůže batolat a větších dětí	13
2.3 Rozdílnost kůže dospělého a dítěte	13
2.4 Péče o dětskou pokožku	14
2.4.1 Hydratace	15
2.4.2 Očista kůže	15
2.4.3 Koupel	16
2.4.4 Pravidla pro ošetření kůže	16
3 NEMOCI KŮŽE	17
3.1 Kožní eflorescence	17
3.2 Vyšetření kůže	17
3.3 Nejčastější kožní choroby	18
3.3.1 Atopický ekzém	18
3.3.2 Alergická kontaktní dermatitida	19
3.3.3 Plenková dermatitida	19
3.3.4 Seborrhoická dermatitida	19
3.3.5 Impetigo contagiosa	19
4 KOSMETIKA	20
4.1 Základní pojmy v kosmetice	20
4.1.1 Kosmetický přípravek	20
4.1.2 Druhy kosmetických přípravků	20
4.1.3 Legislativa	21

4.2	Označování kosmetických přípravků	21
4.3	Složky kosmetických přípravků a jejich funkce	22
4.3.1	Přehled kosmetických přísad	22
4.4	Bezpečnost kosmetických přípravků	22
4.4.1	Dozor nad kosmetickými přípravky	23
4.4.2	Nežádoucí účinky kosmetiky	24
4.4.3	Alergenní složky v kosmetice	24
4.4.4	Zakázané složky kosmetiky	25
4.4.5	Škodlivé látky v dětské kosmetice	26
4.5	Přírodní a bio kosmetika	26
5	CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	28
5.1	Cíle práce	28
5.2	Výzkumné otázky	28
5.4	Operacionalizace pojmů	28
6	METODIKA	29
6.1	Metodika práce	29
6.2	Charakteristika souboru	29
7	VÝSLEDKY	30
7.1	Vyhodnocení dotazníkového šetření	30
8	DISKUZE	53
9	ZÁVĚR	59
10	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	61
11	SEZNAM PŘÍLOH	66
11.1	Příloha č. 1: Dotazník pro maminky dětí	67
11.2	Příloha č. 2: Obrazová dokumentace	71
12	SEZNAM TABULEK	72
13	SEZNAM GRAFŮ	74
14	SEZNAM ZKRATEK	75

ÚVOD

Téma bakalářské práce jsem si vybrala „Problematika kosmetických přípravků pro děti na českém trhu“. Kosmetika je z mého pohledu dosti opomíjené téma, v dnešní době se více soustředíme na potraviny a jejich složení než na složení kosmetických produktů. Pro kosmetické přípravky není cesta vstupu do organismu trávicí soustavou, jako je tomu u potravin, které přijímáme ústy. Látky, které jsou obsaženy v kosmetice se vstřebávají do těla kůží. Dle mého názoru kosmetika je velkou součástí našeho každodenního bytí, ať už je to zubní pasta, sprchové gely nebo krémy, proto bychom měli více dbát na jejich složení.

Kosmetickým přípravkem je jakákoliv látka nebo směs určená ke kontaktu s různými částmi lidského těla (pokožka, nehty, genitálie) nebo se zuby a sliznicí ústní dutiny pro jejich čištění, ochranu a udržení v dobrém stavu. V kosmetice je velké množství látek, které mohou poškodit naše zdraví. Tyto látky ovlivňují kůži a sliznici, ale také mohou negativně působit na játra nebo ledviny. Mezi tyto látky patří konzervanty, barviva, syntetické emulze, silikony, tenzidy a ostatní látky, které mohou negativně ovlivnit naše zdraví.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části. V teoretické části je popsána historie kosmetiky, fyziologie kůže, různé druhy chorob kůže a podrobnosti o kosmetických přípravcích. Důraz je kladen na obsah škodlivých a zakázaných látek v kosmetice, na legislativu nakládání s kosmetickými přípravky a na ujasnění pojmu přírodní kosmetika.

V praktické části je pomocí dotazníkového šetření hodnocena informovanost respondentů o přírodní kosmetice, jejich zájem o složení kosmetických přípravků a zkušenosti s nežádoucími účinky kosmetiky.

1 HISTORIE KOSMETIKY

Historie kosmetiky od současnosti se liší ve funkci přípravků. Dříve měla funkci ochrannou, nyní se hlavně soustředí na krásu člověka. Dnes se tento průmyslový obor věnuje samostatně mužům, ženám i dětem a jejich péčí o tělo. První zmínky o krášení, o starostlivosti o svou kůži a celé tělo pochází z období okolo roku 3500 př. n. l. (Krs, 2011) Pečovat o své tělo, používat kosmetické přípravky a zkrášlovat se, bylo a možná i stále je otázkou sociálního postavení a kulturní vyspělosti. (Tarcalová, 2010)

1.1 Pravěk

Z této doby se dochovaly primitivní hřebeny a ozdoby. Vzorem byla žena, která se podobala Věstonické Venuši. Již v pravěku se lidé o sebe starali, věřili, že kosmetika léčí, proto dbali na ochranu před poraněním, bodnutím hmyzem apod. Při rituálech se natírali různými přírodními barvami, rostlinnými mastičkami a tukem. Podle výše postavení se lidé označovali pomocí symbolů a barev. (Volfová, Jurečková 2014)

1.2 Starověk

Ve Starověké Číně si ženy malovaly obličej do bílé barvy. Také se tetovaly hennou a depilovaly se. Dlouhé nehty si lakovaly a před zlomením je chránila ozdobná pouzdra. Čínská medicína má kořeny až ve Starověku, používali bylinky na léčivé obklady a masky na pleť. Omlazující a léčebné účinky má například žen-šen. (Volfová, Jurečková 2014)

V Indii si čistili zuby větvičkami stromů a jako pastu používali směs z ořechů a pepře. (Volfová, Jurečková 2014)

Egyptané používali kosmetiku k náboženským rituálům, věřili, že má duchovní význam a věřili, že jen navoněný lid s parfémovanými oleji smí Bůh přijmout. (Briggsová, 2009) Používali oleje, masti, vyráběli si dekorativní kosmetiku z přírodních materiálů. (Volfová, Jurečková 2014) Pro lepší svěžest dechu žvýkali bylinky a rozkousávali dřevěné větvičky. (Briggsová, 2009)

Mnoho kosmetických přípravků se našlo v této době, tvořily se pleťové masky z vosku, obklady z medu a pryskyřice. Na koupele se používali mléka, oleje a med. (Volfová, Jurečková 2014) Nejpotřebnější rostlinou byl Henovník bílý, česky též Henna bílá, je 2-6 metrů vysoká kvetoucí rostlina z čeledi kyprejovité pocházející z tropických krajín. (Bellmann, 2016) Tato rostlina se používala, jak na barvení vlasů, tak si jí i lidé aplikovali na ruce jako ochranu před horkem. (Volfová, Jurečková 2014)

Řekům záleželo na tom, aby jim pečující kosmetika ozdravovala pleť. Používaly olivový olej k ochraně pokožky, med k hydrataci, lůj a uhel jako barvivo. V Římě měli panovníci svoje otroky, kteří jim pečovali o pleť i tělo. Koupali je v parfémeh, získaných z koření. Po koupeli se natírali balzámy a oleji. (Briggsová, 2009)

1.3 Středověk

Vývoj kosmetiky se zastavil ve Středověku. Kosmetika se dále nerozvíjela, protože na ni lidé pohlíželi jako na ďábelskou. I v této době lidé schovávali nižší hygienu za vonné látky, stejně jako v barokním období. (Volfová, Jurečková 2014)

1.4 Novověk

V barokním období chtěli velmi nízkou úroveň hygieny zakrýt velmi silnými vonnými látkami, které v pytlíčku nosili kolem pasu. Velkou roli v této době zaujímali lékárníci a bylinkáři. Slovanské národy si potíraly kůži máslem, vyráběly nástroje na čištění uší. (Volfová, Jurečková 2014)

1.5 19. století

V 18. století se lidé obávali nákazou neštovic, syfilis a podobnými nemocemi, proto potírali sebe i své ratolesti vším co bylo na trhu. Mezi 18. a 19. století došlo ke zlepšení hygienických podmínek. V tomto století se otevíraly kosmetické laboratoře. Pro většinu lidí bylo složení kosmetiky tajemstvím. (Smithová, 2011)

Po roce 1850 došlo ke zrodu tzv. kosmetické chemie. To znamenalo nahrazení přírodních látek syntetickými. Tyto látky upozorňovaly na zdravotní nezávadnost a lékařský dohled nad jejich výrobou. (Krs, 2011)

1.6 Po 1. světové válce

Průkopníci zdravé péče o pokožku, dnes známé jako kosmetičky se objevily po 1. světové válce. Mimo starost o lepší pleť zákazníků měly za úkol vyrábět nové krémy. (Volfová, Jurečková 2014)

1.7 Druhá světová válka až současnost

Během druhé světové války byl kosmetiky nedostatek. Z kosmetiky se začaly vytrácet přírodní látky, které byly nahrazovány syntetickými. Upřednostňovaly se spíše chemické konzervační suroviny. (Bräckle, 1991) Po druhé světové válce, kolem roku 1950 se kosmetický průmysl stává mezinárodním podnikem a vytváří obrovské zisky. (History of Cosmetics, 2019)

V roce 1958 byl založen Ústav lékařské kosmetiky v Praze, který se zabýval péčí o vzhled, zdravím a krásou. (Ústav lékařství a kosmetiky, 2018) Začaly se tvořit nové prostory pro kosmetickou péči, školili se sestry i lékaři. Otevřely se školy se čtyřletým maturitním oborem pro kosmetičky. (Fialová, 2018) Ve 20. století se kosmetika stala bezpečnější, musely se dodržovat bezpečnostní standardy. Zároveň přibylo více přírodních i jiných přísad. (Briggsová, 2009)

Dnes je chemický průmysl velmi rozvinutý. Existuje velké množství přípravků, do kterých jsou častěji přidávány příměsi toxických chemických látek, které mohou ohrožovat zdraví lidí. Tyto látky se v kosmetice objevují kvůli jejich snadnému, a hlavně levnému pořízení. (Malkan, 2014)

2 FYZIOLOGIE KŮŽE

2.1 Fyziologie kůže obecně

Kůže je orgán těla s největším povrchem a chrání povrch těla. (Elišková, Naňka, 2009) Skládá se z nejsvrchnější vrstvy, která se nazývá pokožka (epidermis), dále ze škáry (dermis) a na nejspodnější úrovni leží podkoží (subcutis). (Kraus, 2017) Z pokožky vystupují deriváty kůže (vlasy, chlupy, nehty a žlázy). Je tvořena vrstveným epitelem. Buňky v této vrstvě se mohou dělit, tím umožňují trvalou sebe obnovu, takové buňky nazýváme kmenovými. Životní cykly buněk trvají většinou mezi 2-4 týdny. Epidermis obsahuje buňky keratinocyty, které produkují keratin, melanocyty, obsahují melanin, Langerhansovy buňky jsou svou funkcí antigen prezentující buňky a Merkelovy buňky fungují jako mechanoreceptory. (Elišková, Naňka, 2009)

Škára je tvořena vazivovými kolagenními a elastickými vlákny, které vznikají z fibroblastů, tyto látky dodávají kůži elasticitu a pevnost. (Kraus, 2017) Sílu těchto vláken určuje výživa, konstituce a výživa daného člověka. Dermis je infiltrována množstvím kapilár a tím je samovolným rozptýlením vyživována pokožka. Škára obsahuje mazové žlázy ústící do vlasů, volná nervová zakončení, hmatová tělíska a termoreceptory. V těhotenství mohou vznikat tzv. strie, drobné bílé jizvy, které vznikají při nadměrném roztažení škáry. Podkožní vazivo je spojením pro škáru a fascii (vazivový obal chránící sval). (Kopecký, 2010)

Kožní soustava má nespočet funkcí. Nejhlavnějšími funkcemi je ochranná, která nás chrání před zářením, mikroorganismy, chemickými látkami apod. a senzorická funkce, protože v kůži jsou volná nervová zakončení, díky nim vnímáme bolest. Dále obsahuje tělíska k vnímání dotyku a tlaku a termoreceptory k vnímání tepla a chladu. Další úkoly kůže jsou metabolická, termoregulační, termoizolační, resorpční, exkreční, energetická a zásobní, komunikační, regenerační. (Kittnar, 2011)

2.2 Fyziologie dětské kůže

2.2.1 Fyziologie kůže novorozence

Kůže novorozenců má vlastnosti i vzhled jiný než kůže dospělého člověka. Novorozenec, který přišel na svět má kůži pokrytou bílou kašovitou hmotou, která ho chrání před měknutím kůže působením plodové vody. Tato vrstva se odstraní ihned po porodu vodou. Kůže novorozence je po porodu tmavě růžová vlivem nižší teploty prostředí bledne a mohou se na kůži objevit erytémové skvrny (červené zbarvení kůže způsobené rozšířením krevních cév a zvýšeným prokrvením). (Horáková, 1985)

2.2.2 Fyziologie kůže batolat a větších dětí

Kůže dětí ve věku od 1 do 3 let a více má vnější vrstvu kůže stále ztenčenou, obsahuje více vody a je vláčnější a měkčí. Epidermis chrání kůži proti pronikání ultrafialového záření, které je zachyceno hormonem melaninem uloženým v epidermis. Dítě je na toto záření citlivější, protože je tvorba pigmentu u nich snížena. (Horáková, 1985)

2.3 Rozdílnost kůže dospělého a dítěte

Dětská kůže se od dospělé kůže liší, jak morfologií, tak i jejími funkcemi. Zatímco kůže dospělého jedince je silná 2,1 mm, u dítěte je to kolem 1,2 mm. Množství podkožního tuku se odvíjí od věku, čím je člověk starší, tím má více tuku. (Srovátková, 2015)

Tím má větší tendenci k vysoušení a je náchylnější k alergiím a podrážděním. (Johnson & Johnson, s.r.o., 2014) Od 3.dne života novorozence jsou funkční potní žlázy. Mazové žlázy jsou aktivní těsně po porodu, následně svou funkci ztrácí a fungují až od 4. měsíce života kojence. (Srovátková, 2015) U dospělého člověka je rohová vrstva suchá, kůže novorozence je pokryta „mázkem“ neboli vernix caseosa, který chrání kůži před vysycháním. Mázek je složen z cholesterolu, squalenu, vosků, triglyceridů, vody a buněčných elementů. (Macháčková, 2012) Tato vrstva chybí nedonošeným dětem, proto jejich pokožka potřebuje speciální péči. Nezralý novorozenec se uloží do inkubátoru, omývá se fyziologickým roztokem a aplikují se mu hydrofobní přípravky. (Srovátková, 2015)

Dětská kůže je tedy výrazně náchylnější k mechanickému poškození, má vyšší propustnost k zevním dráždivým látkám, tak snadněji ztrácí vodu a méně odolává zevním bakteriím a virovým patogenům. Kůže je citlivější i na působení mikrobů, plísní a UV záření. V období od narození po první rok dítěte nejčastěji dochází k projevu chronických kožních onemocnění, jako je například atopický ekzém, seboroická dermatitida. Od 2 let věku dítěte je kožní bariera plně funkční. (Macháčková, 2012)

Kůži můžeme rozdělit na dětskou a dospělou, dětskou kůži má dítě přibližně do 6. roku života dítěte, poté se kůže podobá, jak strukturou a funkcí dospělému člověku. Dětská kůže je jemnější, kůže dospělého člověka je asi 5x silnější než dětská. (Matějka, 2018) Je méně odolná vůči nepříznivým chemickým, fyzikálním, biologickým i mechanickým vlivům. (Horáková, 1985)

Buňky pokožky dětské kůže nejsou uspořádané těsně u sebe. Méně aktivní jsou potní a mazové žlázy, což je důsledkem menšího zastoupení hydrolipidického filmu na povrchu dětské pokožky, a proto je i dětská pokožka sušší. (Matějka, 2018)

Škára ztrácí velké množství vody. Obsah lipidů je menší, proto může docházet ke snadnějšímu vstřebávání chemických látek. Schopnost dýchání kůží se dokončuje kolem třetího roku věku dítěte. (Sedlářová, 2008)

U dětí se suchou pokožkou není potřeba mýt každý den, právě suchou pokožku voda vysušuje a negativní vliv na funkci pokožky má i mýdlo, které má zásaditý charakter a narušuje tak jemně kyselé prostředí. Samozřejmě oblast plínek by se měla mýt každý den. Pro každodenní hydrataci lze zvolit olejové přípravky, které obsahují esenciální lipidy i vitamíny. Oblečení je v dnešní době velmi důležité, je nutné dbát na správný materiál, bez umělých vláken. Prádlo důkladně prát v přípravcích určených na dětské oblečení a žehlit, aby se zabránilo možné kontaminaci. Pokud s organismem dítěte není něco v pořádku, může se to odrazit na jeho kůži. Změna na kůži může být varovným signálem i pro velmi těžká onemocnění. (Matějka, 2018)

2.4 Péče o dětskou pokožku

Kůže je hranicí mezi zevním a vnitřním prostředím, tím vytváří bariéru a chrání organismus před fyzikálními a chemickými vlivy, před mikrobiálními a mykotickými infekcemi. Správnou péčí o kůži lze předcházet různým onemocněním. Nejdůležitější je starost o nemocnou kůži, pokožka s atopickou dermatitidou potřebuje důkladnou péči o epidermální bariéru. V péči o pokožku dítěte je nutné dbát na věk dítěte a zda jde o nemocnou kůži, pokud ano, tak hledět na rozsah a místo postižení. Pro obranyschopnost kůže je důležitá tzv. epidermální bariéra, kterou tvoří nejsvrchnější vrstva epidermis. Tuto bariéru mohou narušit různé faktory, jako například povětrnostní vlivy, působení vody, mýdel nebo použití nevhodných kosmetických přípravků. Slabě kyselé prostředí kožního povrchu, správná hydratace a celistvost epidermis zabraňuje proniknutí látek ze zevního prostředí. (Macháčková, 2012)

Epidermální bariéra je složena z trvale se obnovujících emulzí z lipidů mazu, jako jsou triglyceridy, vosky a skvaleny. Dále z potu a z olupujících se buněk rohové vrstvy. V této vrstvě se nacházejí přirozené hydrofilní faktory, jako je urea, kyselina alfa-pyrrolidinkarbonová a kyselina mléčná. Rohová vrstva obsahuje vodu v 10-20 % celkového obsahu vody v těle. (Macháčková, 2012)

U nedonošených dětí je epidermis velmi tenká, proto všechny látky nanesené na kůži se velmi rychle vstřebají do krevního oběhu. Dříve se doporučovalo olupující se pokožku natírat olivovým olejem, ale ten způsobí neprodyšnost. Mandlový nebo slunečnicový olej kůži hydratuje a vyživí. (Dokoupilová, Fišárková, Novotná a kol., 2016)

2.4.1 Hydratace

Pro pokožku je důležitá hydratace, na povrchu je mírně kyselý charakter, který brání nadměrnému odpařování vody. Mírně kyselé pH je u malých dětí kolem 6,6 a u starších 4-5,5. Působením vody či vlhkosti vnějšího prostředí, vystavení prachu, nadměrnou suchostí okolního vzduchu nebo vlivem špatně zvolených mýdel a chemických látek určených na čištění detergentů, může dojít k poruše hydratace. Hydrataci můžeme zlepšit používáním emoliencií, což jsou prostředky na změkčení kůže. (Syróvátková, 2015)

Může dojít i k poruchám hydratace při nadměrném působení vody, dojde k nabobtnání rohové vrstvy, poškození funkce vaznosti vody a následně ke zvýšené transepidermální ztrátě vody (TEWL) a vývoji nadměrné suché kůže. Je zvýšena i permeabilita zevně působících látek, které se podílejí na vzniku kožních alergií. Hydrataci poškozuje i působení mýdel a detergentů. Pokud je epidermální bariéra poškozena například u atopické dermatitidy, tak dochází k tomu, že pokožka není schopna trvale vázat vodu. (Macháčková, 2012)

2.4.2 Očista kůže

O pokožku dítěte pečujeme také správnou očišťováním. Z kůže odstraňujeme nečistoty – částice prachu, lipidů, vlastních sekretů a mikroorganismů. Při mytí pokožky vodou jsou odstraněny částice rozpustné ve vodě. Tuky a ostatní nečistoty odstraníme pomocí mýdla. Působením těchto mycích prostředků však porušujeme spoje v kůži, proto je velmi důležité vybrat prostředek na mytí, který bude schopen, alespoň částečně zachovat celistvost kožní ochrany. Ideální přípravek by měl dostatečně hydratovat, měl by odstraňovat nečistoty, nenarušovat kožní bariéru a udržet pH kolem 5,5. Tyto podmínky nejlépe splňují syntetické hygroscopické detergenty, které při kontaktu tvoří pěnu a mají neutrální až mírně kyselý charakter. (Syróvátková, 2015)

Klasická mýdla jsou sodné soli nasycených mastných kyselin, mají zásadité pH, mýdla s velkým obsahem tuků mají pH 9,5. (Macháčková, 2012) Tuhá mýdla často vedou k vysušení a k podráždění kůže. Dětskou pokožku udržujeme v suchu, u meších dětí nezapomínáme na časté přebalování, aby se na pokožce neobjevily opruzeniny

a nerozmnožovala se zde infekce. K očištění pohlavních orgánů postačí žínka s vodou či vlhčené ubrousky. Po očištění genitálu je vhodné pokožku potřít mastí s oxidem zinečnatým, kvůli předejití opruzenin. Důležitým aspektem je i výběr velikosti plenky, dobře padnoucí plenkou můžeme také předejít různým kožním komplikacím. (Srovátková, 2015)

2.4.3 Koupel

O koupání se vede spoustu diskuzí, všeobecně je doporučováno koupání dětí minimálně každý druhý den, ale je to velmi individuální. Denně je třeba omývat obličej, ruce, hýždě, a hlavně místa zakrytá plenkou. Délka koupele novorozenců by neměla přesahovat 5 minut a měla by být vlažná – 37 °C. Teplotu vody postupně snižujeme a délku koupele prodlužujeme. Znečištěnou pokožku omýváme mýdlem s obsahem glycerínu. Vlasy dítěte stačí umýt šamponem jednou za týden, šampon by neměl dráždit pokožku a oči. Pro koupel volíme raději olejové emulze na místo koupelových pěn. Ke zlepšení hydratace po koupeli používáme vhodná emoliencia, která jsou nejúčinnější aplikovat ihned po koupeli. Nejvhodnější jsou neparfémované výrobky pro daný věk dítěte. (Srovátková, 2015)

2.4.4 Pravidla pro ošetření kůže

Nejdůležitějším aspektem v péči o dětskou kůži je pravidelnost a důkladnost, s nimiž i chránit pokožku před nepříznivými vlivy. Poškozená kůže se musí přiměřeně ošetřit, často však tolik nezáleží na preparátech jako na již zmíněnou pravidelnost a pečlivost. Vysušená kůže je potřeba promašťovat několikrát denně. Pro dobrou péči o pokožku je třeba sledovat a snižovat i alergeny v potravě, na které organismus může reagovat podrážděním pokožky. (Klíma, 2016)

3 NEMOCI KŮŽE

3.1 Kožní eflorescence

Kožním projevem onemocnění je tzv. kožní eflorescence. Na kůži se nejprve objevují primární eflorescence, jsou obvyklé pro některá onemocnění a důležitá pro zjištění diagnózy onemocnění. Poté vznikají i sekundární projevy onemocnění. Splýváním eflorescencí vznikají ložiska nebo větší chorobné plochy. U chorobných změn na povrchu kůže popisujeme velikost, tvar, barvu, povrch, ohraničení a okolí. (Stožický, 2015)

Mezi primární eflorescenci patří Macula, to je ohraničená plošná skvrna. (Stožický, 2015) Další je papula – menší léze přecházející nad povrch, která může být barevně odlišena od normální barvy kůže. (Klíma, 2016) Útvar větší než 1 cm nazýváme tuber. Svědění se vyznačuje Pomphus. Puchýřek vyplněný mokem je vesicula, pokud je větší jak 1 cm označujeme ho jako bulla (puchýř). Pustula je vyplněna hnisem. (Stožický, 2015)

Do sekundárních eflorescencí řadíme šupinu neboli squamu (olupující se rohovina). Zaschlý sekret je crusta. Útvar vzniklý odumřením kůže, způsobené různými vlivy nazýváme eschara neboli příškvár. Štěrbinové defekty jsou rhagas (trhlina) a fisura (prasklina). Hlubší porušení kůže je ulcus (vřed). Změny na kůži na větší ploše jsou – erythema je zčervenání kůže, oedema neboli otok je plošné zduření kůže. Tvorbu šupin na větších plochách označujeme desquamatio. Velkou hodnotu pro diagnostiku onemocnění má lokalizace projevů, existuje několik druhů lokalizace. Místo, jehož postižení je pro nějaké dermatozy typické je predilekční lokalizace. Embolizační lokalizace se lokalizuje na vnitřní straně paží a stehů, v partii trupu. V oblasti kštiny, střední partii obličeje, oblast mezi lopatkami a nad hrudní kostí je tzv. seboroická lokalizace. Intertriginózní lokalizace jsou plochy, kde přiléhají kožní místa k sobě. (Stožický, 2015)

3.2 Vyšetření kůže

Základním prvkem vyšetření kůže je tzv. aspekce a palpace. (Klíma, 2016) Na kůži popisujeme velikost, tvar, barva, povrch, ohraničení, okolí a počet. Velikost uvádíme v mm nebo v cm. Tvar může být nepravidelný, mapovitý, oválný a okrouhlý. (Stožický, 2015) U barvy si všimáme bledosti či zarudnutí. (Klíma, 2016) Povrch kožního projevu může být hladký, lesklý, bradavičnatý, drsný a olupující. Ohraničení existuje ostré nebo neostré. Počet projevů je buď jednotlivý nebo mnohočetný. Pro zjištění diagnózy je zapotřebí anamnézy. Anamnéza se zabývá rozborem výskytu kožních chorob v rodině. K rozpoznání choroby je nutné znát průběh, projevy a doba trvání příznaků.

Rozlišujeme akutní onemocnění, opětovně se vracející či chronické. Vyhodnocujeme, zda jde o geneticky podmíněnou chorobu nebo o vrozené onemocnění. (Stožický, 2015)

3.3 Nejčastější kožní choroby

3.3.1 Atopický ekzém

Atopická dermatitida je chronické zánětlivé onemocnění. Projevuje se suchou, svědicí kůží. (Macháčková, 2010) Toto onemocnění vzniká na základě zvláštního druhu vrozené alergie časného typu, kterou označujeme jako atopie. (Stožický, 2015) Atopie je geneticky podmíněná choroba, která je náklonná ke zvýšené dráždivosti kůže. K atopii se váže genetická predispozice, proto pokud jsou oba rodiče atopici, riziko manifestace u dítěte je 80 %. (Muntau, 2014) Obvykle se v této rodině objevují i některá jiná onemocnění časného typu, jako je astma, senná rýma a migréna. (Stožický, 2015) Atopie je jeden z vnitřních faktorů, mezi podněty vnější, které ovlivňují zrod, vývoj a příznaky choroby, patří střídání teplot a vlhkosti, znečištění vnějšího prostředí, útočné chemické vlivy i změny ročního období. (Klíma, 2016) Onemocnění v odlišných věkových obdobích života má různé projevy. (Muntau, 2014) Kojenecká forma začíná zpravidla po 3. měsíci věku. Vyznačuje se erytematozními, krustozními až mokvajícími ložisky na tvářích. (Macháčková, 2010)

Kolem druhého roku dítěte začíná dětská forma onemocnění, které pokračuje až do školního věku dítěte. Ekzém se objevuje většinou pouze v loketních a pokoleních jamkách a na zápěstí. (Stožický, 2015) Kůže je zarudlá, suchá, hrubá a svědí. Objevují se mokvající plochy, kde může dojít snadno k sekundární infekci. Tato fáze je rezistentní vůči terapii a má sklony k recidivě. (Klíma, 2016)

Třetí období neboli dospělá forma začíná v pubertě. Ekzém se objevuje na stejných místech. Kůže je rozpraskaná, suchá a svědivá. (Stožický, 2015) Klidná období střídá vyšší intenzita choroby – zhoršení potíží. (Klíma, 2016)

Komplikacemi toho onemocnění je přechod do erythrodermia atopica Hill, bakteriální superinfekce, superinfekce Candida albicans, šíření virových infekcí, katarakta, vypadávání vlasů v ložiskách. (Muntau, 2014) Onemocnění se diagnostikuje pomocí IgE protilátek v séru. (Muntau, 2014) Léčba atopického ekzému je dlouhodobá. Zcela zásadní je každodenní péče o kůži, promašťování a používání olejových koupelí. (Stožický, 2015) Pro kůži atopika není dobré nadměrné mytí mýdlem, používání saponátů a odstranění kontaktních alergenů. (Klíma, 2016) V akutní fázi aplikujeme krátkodobě kortikosteroidy.

Pro celkovou léčbu preferujeme antihistaminika. Doporučuje se fototerapie, lázeňská léčba a pobyt u moře. (Macháčková, 2010)

3.3.2 Alergická kontaktní dermatitida

Alergická kontaktní dermatitida může mít několik příčin – léky, barviva, kosmetika, aromatické látky a řada dalších. Projevuje se velmi silně svědící puchýřky, později se objevují krusty. Stanovuje se pomocí epikutálních testů. (Macháčková, 2010)

3.3.3 Plenková dermatitida

Velmi časté kožní onemocnění způsobené podrážděním pokožky močí a stolicí. (Macháčková, 2010) Růstu kvasinek a tím i rozvoji infekce přispívají delší intervaly výměny plenek zejména tam, kde je vlhké, teplé a neprodyšné prostředí. Objevuje se rozsáhlý erytém se šupinatým lemem. (Muntau, 2014) Základem terapie je pravidelné přebalování dětí, nebo používání látkových plen. Na postižená místa aplikujeme ochranné krémy. (Macháčková, 2010)

3.3.4 Seborrhoická dermatitida

Poměrně časté, chronické, recidivující onemocnění hlavně kojenců. V tomto věku není možné rozlišit atopický od seborrhoického ekzému. (Stožický, 2015) Podstatou je porucha mazových žláz kůže. Objevují se zarudlé, olupující se plochy hlavně na hlavě, obličeji, na zádech a hrudníku. (Klíma, 2016) Pro vhodnou terapii aplikujeme salicylový olej k urychlení olupování šupin. Onemocnění se spontánně zhojí do několika týdnů. (Muntau, 2014)

3.3.5 Impetigo contagiosa

Impetigo je hnisavé kožní bakteriální onemocnění, vyskytující se hlavně u dětí. (Macháčková, 2010) Nejčastějšími původci tohoto onemocnění jsou Staphylococcus aureus a streptokok skupiny A. Infekce se přenáší přímým kontaktem s postiženým. Rozlišujeme dva typy průběhu choroby. Typ způsobený streptokoky s drobnými praskajícími puchýřky. Větší, zplihlé puchýře a typické medové žluté krusty vyvolává stafylokok. Nejčastěji postižená místa jsou obličej a ruce. (Muntau, 2014) Impetigo se léčí aplikací postižených míst roztokem hypermanganu a antibiotickou masťou. (Macháčková, 2010)

4 KOSMETIKA

4.1 Základní pojmy v kosmetice

4.1.1 Kosmetický přípravek

Kosmetickým přípravkem je jakákoliv látka nebo směs určená ke kontaktu s různými částmi lidského těla (epidermis, vlasový systém, nehty, rty a vnější genitálie) nebo se zuby a sliznicí ústní dutiny pro jejich čištění, ochranu a udržení v dobrém stavu. (Scientific Committee on Consumer Safety, 2010)

4.1.2 Druhy kosmetických přípravků

Podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 o kosmetických přípravcích existuje několik druhů přípravků kosmetiky. Přípravek, který se oplachuje, je ten, který se musí po aplikaci odstranit. Přípravek, který se naopak nesmývá, je stanovený k delšímu kontaktu s pokožkou. Šamponem je přípravek na vlasy, který je určen pro péči o vlasy, ochlupení obličeje s výjimkou řas. Preparát na kůži, je pro aplikaci na pokožku, mezi který patří krémy, mléka, oleje, mýdla, mycí emulze, pěna do koupele. Přípravkem na rty, je přípravek pro aplikaci na rty – balzámy. Dále jsou přípravky na obličej (hydratační krémy, pleťové krémy), nehty, ústní hygienu, které jsou určeny pro aplikaci na zuby nebo sliznici ústní dutiny, mezi tyto přípravky zahrnujeme zubní pasty a ústní vody. Produkt určený ke styku se sliznicí ústní dutiny, okrajů očí nebo vnějších orgánů, do nichž náleží masti, krémy určené na tyto plochy. Pro aplikaci v blízkosti očí je určen přípravek na oči, příkladem jsou různé masti a roztoky.

Kosmetickými přípravky mohou být krémy, emulze, pleťové lotiony, gely a oleje na kůži, pleťové masky, základy s obsahem pigmentů (tekutiny, pasty, pudry), pudry pro líčení, pudry po koupeli, hygienické pudry, toaletní mýdla, deodoranční mýdla, parfémy, toaletní vody a kolínské vody, přípravky do koupele a do sprchy (solí, pěny, oleje, gely), depilační přípravky, deodoranty a antiperspiranty, přípravky pro barvení vlasů, přípravky pro zvlnění, rovnání a fixaci vlasů, přípravky pro formování účesu, vlasové čisticí přípravky (lotiony, pudry, šampony), vlasové kondicionéry (lotiony, krémy, oleje), kadeřnické přípravky (tužidla, laky, brilantiny), přípravky pro holení (krémy, pěny, vody po holení), přípravky pro líčení a odličování, přípravky určené pro aplikaci na rty, přípravky pro péči o zuby a dutinu ústní, přípravky pro péči o nehty a pro úpravu nehtů, přípravky pro vnější intimní hygienu, přípravky na opalování, samoopalovací přípravky, přípravky pro zesvětlení kůže a přípravky proti vráskám. (NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1223/2009)

4.1.3 Legislativa

Základním právním předpisem je Nařízení 1223/2009/ES, který platí na území Evropské Unie. Nařízení je přímo platné ve všech členských zemích, to znamená, že nepodléhá dalšímu schválení. Další legislativou platnou pouze na území České republiky je zákon 258/2000 Sb. O ochraně veřejného zdraví, který musí být v souladu s uvedeným nařízením pro Evropskou Unii. (Syncare Plus, s.r.o., 2018)

4.2 Označování kosmetických přípravků

Mezi povinné prvky označované na obalu kosmetického přípravku patří jméno nebo název a adresa odpovědné osoby, jmenovitý obsah, datum spotřeby a zvláštní upozornění týkající se použití. Dále je to hmotnost nebo objem balení a za jakých podmínek se produkt uchovává. (Čížková, 2017)

Datum spotřeby – minimální trvanlivosti, je doba, do které bude používání výrobku bezpečné. Ukazatelem minimální trvanlivosti je symbol přesýpacích hodin (obrázek č. 1), popřípadě věta: „Spotřebujte nejlépe do.“ S uvedením nejčastěji měsíce a roku. Dalším ukazatelem je symbol otevřeného kelímku (obrázek č. 2), s dobou trvanlivosti po otevření, po kterou je možné přípravek používat. U tohoto symbolu je časové období znázorněno v měsících (xM) nebo rocích (xR). Na obalu musí být uvedeno číslo výrobní šarže, funkce výrobku, pokyny pro používání a zvláštní upozornění. (Čížková, 2017)

Návod na použití a upozornění, která je nutno dodržovat při používání kosmetického přípravku lze uvést mimo obal na přiloženém letáku. Na tento způsob uvedení údajů musí být upozorněno na obalu buď zkrácenou slovní informací „viz. leták“ nebo uvedením symbolu „otevřená knížka s ručičkou.“ (obrázek č. 3) (Bezpalcová, 2013)

Seznamu složek musí předcházet slovo „ingredients“. (Bezpalcová, 2013) Zastoupení složek v přípravku s obsahem vyšším než 1 % se řadí v sestupném pořadí dle množství, na konci jsou uváděny látky v libovolném pořadí, které tvoří méně jak 1 procento. (Srový, 2017) Seznam přísad je uváděn v kosmetickém názvosloví podle INCI. (Čížková, 2017) Například barviva se označují CI a nějaké číslo, CI je zkratka pro „Colour Index“. (Srový, 2017) INCI je „International Nomenclature of Cosmetic Ingredients“, v překladu „Mezinárodní nomenklatura kosmetických přísad“. Názvy INCI používají Spojené státy americké, státy Evropské unie, Čína, Japonsko a další země. (Chemical Inspection and Regulation Service, 2012)

4.3 Složky kosmetických přípravků a jejich funkce

4.3.1 Přehled kosmetických přísad

Cosmetic ingredient review (CIR) neboli revize kosmetických přísad je program prověřování kosmetických přísad podle určitých postupů. (Cosmetic Ingredient Review, 2018)

CIR se zabývá jednotlivými chemickými sloučeninami, které se používají v kosmetických výrobcích. Při identifikaci přísad, které mají být hodnoceny, spolupracuje s Mezinárodní nomenklaturou kosmetických přísad (INCI). Tento program byl založen v roce 1976 sdružením pro průmyslové odvětví (nyní Výbor pro osobní péči) s podporou Úřadu pro potraviny a léčiva USA a americké federace spotřebitelů. CIR je program financován Výborem. Přezkoumává a posuzuje bezpečnost složek používaných v kosmetice otevřeným, nezávislým, nestranným a odborným způsobem. Obecné zásady a pokyny dává sedmičlenný řídicí výbor, kterému předsedá prezident a generální ředitel Rady, s dermatologem zastupujícím Americkou akademii dermatologie, toxikologa zastupující Společnost toxikologie, spotřebitelský zástupce zastupující Americkou federaci spotřebitelů, vědec z oblasti průmyslu (současný předseda výboru CIR Rady), předseda panelu odborníků CIR a výkonný viceprezident pro vědu Rady. (Cosmetic Ingredient Review, 2016)

4.4 Bezpečnost kosmetických přípravků

Jako bezpečný se označuje ten výrobek, který za běžných podmínek nepředstavuje po dobu stanovenou výrobcem nebezpečí. Bezpečný výrobek splňuje požadavky závazného předpisu. Pokud pro výrobek neexistuje předpis, pak se za bezpečný považuje výrobek, který je ve shodě s právním předpisem členského státu Evropské unie, na území, kde je uveden na trh. (Zákon č.102/2001 Sb.)

Kosmetický přípravek, který uvádíme na trh musí mít tzv. odpovědnou osobu se sídlem v Evropském společenství. Tato osoba odpovídá za uvedení kosmetického přípravku na trh, který musí být v souladu s příslušnými předpisy. Odpovědnou osobou je výrobce nebo dovozce. Výrobce vede dokumentaci o provádění zkoušek a hodnocení složení a vlastností. Odpovědná osoba zodpovídá za složení a označení přípravků. Každý přípravek, který je uváděn na trh musí být sdílen v CPNP (The Cosmetic Products Notification Portal). (Čížková, 2017)

CPNP je oznamovací online systém vytvořený pro provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 o kosmetických prostředcích. Pokud byl výrobek oznámen v CPNP,

v Evropské unii není třeba další oznámení na vnitrostátní úrovni. (Cosmetic Products Notification Portal, 2013)

Odpovědná osoba musí veřejnosti zajistit dostupnost informací o přípravku. Spotřebitel může požádat o obsah nebezpečných látek a nežádoucích účinků. Pokud odpovědná osoba odmítne tyto informace podat, může se spotřebitel obrátit na příslušnou krajskou hygienickou stanici. (Čížková, 2017)

Nebezpečné výrobky se hlásí do systému RAPEX. RAPEX (Rapid Alert System for Non-Food Products) je systém Evropské komise pro informování o nebezpečných nepotravinářských výrobcích na vnitřním trhu Evropské unie. Prostřednictvím tohoto systému probíhá mezi 31 státy výměna informací o výrobcích, které mohou ohrozit zdraví spotřebitelů. RAPEX informuje o opatřeních přijatých k zabránění nebo omezení uvedení na trh. Vedle opatření přijatých členskými státy systém obsahuje i opatření přijatá výrobci nebo distributory na dobrovolné bázi. Přehled oznámení je zveřejňován na webových stránkách Evropské komise. Členy RAPEXu jsou i orgány ochrany veřejného zdraví, do jejichž dozorové činnosti patří kosmetické přípravky, předměty a výrobky určené pro děti do 3 let věku a chemické vlastnosti hraček. Proto jsou informace o nebezpečných výrobcích zveřejňovány i na webových stránkách ministerstva zdravotnictví a webech krajských hygienických stanic. (MZČR, 2010)

4.4.1 Dozor nad kosmetickými přípravky

Podmínky výroby kosmetických přípravků řídí zákon číslo 258 z roku 2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) číslo 1223 z roku 2009. Výroba kosmetiky je činnost epidemiologicky závažná a podléhá pravidelným kontrolám hygienické služby. (Čížková, 2017)

V Krajských hygienických službách se kosmetice věnuje oddělení hygieny předmětů běžného užívání. Předmětem běžného užívání se rozumí podle zákona o ochraně zdraví, kosmetické přípravky, což je jakákoli látka nebo směs určená pro styk s vnějšími částmi lidského těla nebo se zuby a sliznicemi ústní dutiny, výhradně za účelem jejich čištění, ochrany, udržování v dobrém stavu nebo úpravy tělesných pachů. Dále předměty určené pro styk s potravinami a výrobky pro děti ve věku do 3 let. Toto oddělení kontroluje dodržování povinností stanovených v zákoně o ochraně veřejného zdraví u výrobců, dovozců a distributorů předmětů běžného užívání, a tím vykonává státní zdravotní dozor. Kontroluje osobní a provozní hygienu při výrobě kosmetických přípravků v souladu s vyhláškou č. 137/2004 Sb. O hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny

při činnostech epidemiologicky závažných. Kosmetické přípravky musí splňovat požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 o kosmetických přípravcích. (KHS Královehradeckého kraje, 2016)

Hygienické stanice realizují kontroly výrobků podle vyhlášené metodiky hlavního hygienika ČR, která platí celostátně. Podle zákona č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele ve znění pozdějších předpisů, provádí kontrolu nad dodržováním povinností výrobce, prodávajícího a dovozce. Dozoruje podle zákona č. 102/2001 Sb. o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), zda jsou na trh uváděny bezpečné výrobky. Také řeší stížnosti i anonymních spotřebitelů na předměty běžného užívání. (KHS Královehradeckého kraje, 2016)

4.4.2 Nežádoucí účinky kosmetiky

Vyráběné kosmetické přípravky musí být v souladu s výrobní praxí, ta je definována mezinárodní normou ISO 22716 a obsahuje podrobné požadavky na výrobu, kontrolu a skladování. (Čížková, 2017) Odpovědné osoby mají povinnost nahlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví veškeré nežádoucí účinky kosmetického přípravku uváděného na trh. (MZČR, 2013) Nežádoucí účinek je nepříznivá reakce organismu, která vznikne po běžném podání kosmetického přípravku. Závažný nežádoucí účinek je každý nežádoucí účinek, který má za následek trvalé či významné poškození zdraví, omezení schopností, smrt, ohrožení na životě nebo nutnou hospitalizaci. (Kapoun, 2013)

Nežádoucí účinky lze rozdělit na mikrobiální, primárně toxické a alergické. Původcem mikrobiálních účinků jsou mikroorganismy. Mikroorganismy jako jsou bakterie, kvasinky a plísňe se mohou do přípravku dostat špatnou výrobní praxí. Dráždění, zarudnutí pokožky a následným zánětem se projevují toxické účinky některých kosmetických ingrediencí. Poslední reakcí je alergie, které je věnována samostatná kapitola. (Mühlhandl, 2018)

4.4.3 Alergenní složky v kosmetice

Alergie je přehnaná reakce imunitního systému na přirozené části prostředí, která působí nepříznivě na organismus. (Tuček a kol. Slámová, 2012) Ta může vzniknout na podkladě expozice kůže s chemickými látkami, kovy nebo po použití kosmetického přípravku. (Čížková, 2017) Vznik alergické reakce na kosmetickou přísadu není závislý na koncentraci, i malé množství látky u citlivého jedince může vyvolat reakci. (Mühlhandl, 2018)

Alergická reakce se projevuje ekzémem, který postihne obličej nebo ruce, ale i jiné části těla. Ekzém může snížit způsobilost k práci a tím i kvalitu života. (Čížková, 2017)

Velký podíl na alergických reakcích mají vonné látky. Většinou jde o směs synteticky vyráběných vonných látek. Příkladem je xylenové pižmo, které při pokusech na zvířatech vyvolalo poškození centrální nervové soustavy. Tyto látky lze nahradit éterickými oleji, důležité je však správné dávkování. (Srov. Syrový, 2017) Povinností je uvádět 26 alergenních složek na seznamu ingrediencí kosmetických výrobků. Mezi tyto látky patří amyl cinnamal, benzyl alcohol, cinnamyl alcohol, citral, eugenol, hydroxycitronellal, isoeugenol, 3-fenyl-2-pentylprop-2-en-1-ol, benzyl salicylate, cinnamal, coumarin, geraniol, 4-(4-hydroxy-4-methylpentyl)cyclohex-3-en-1-karbaldehyd, 4-methoxybenzylalkohol, benzylcinnamate, farnesol, 2-(4-terc-butylbenzyl)propanal, linalool, benzyl benzoate, citronellol, 2-benzylidenoktanal, d-limonen, methyl-okt-2-ynoat, 3-methyl-4-(2,6,6-trimethylcyclohex-2-en-1-yl)but-3-en-2-on, Evernia Prunastri a Evernia furfuracea. (Čížková, 2017)

Dalšími látkami, které mohou způsobit alergickou reakci jsou konzervanty. Používají se ke konzervaci kosmetických přípravků, mezi ně patří hlavně parabeny, dále také formaldehyd, triclosan a další. Tyto látky jsou povoleny pouze v určité koncentraci. Mohou vyvolat alergii, narušit genetický materiál a zničit přirozenou mikroflóru pokožky. (Srov. Syrový, 2017) Existuje několik parabenů, které můžeme zaznamenat ve složení kosmetiky. Mezi ně patří methylparaben, propylparaben, butylparaben nebo ethylparaben. Tyto látky jsou i jinak nahraditelné v obsahu kosmetického přípravku. (Čížková, 2017)

Jak uvádí Syrový (2017) ve své publikaci, třetí velkou skupinou alergenů jsou umělá barviva, příkladem je fenylendiamin. Tyto látky prochází kůží do krve a mohou poškozovat játra. Zvyšují riziko karcinomu prsu. (Malkan, 2014)

4.4.4 Zakázané složky kosmetiky

Kosmetický produkt dodaný na trh musí být bezpečný pro lidské zdraví. Je zakázáno použití léčivých, chemických látek nebo směsí, které jsou toxické, žíravé, dráždivé, karcinogenní, mutagenní nebo teratogenní. (Čížková, 2017)

Seznam zakázaných látek v kosmetických přípravcích nalezneme v druhé příloze Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009, který zakazuje přidávat do kosmetiky na příklad antibiotika, naftalen, efedrin, kortikosteroidy, chloroform, vinylacetát, nikl, chloralkany a dalších 1300 látek. V třetí příloze je seznam látek podléhajících omezení. Dále kosmetické přípravky nesmějí obsahovat některá barviva (popsaná v příloze čtvrté),

některé konzervační prostředky (V. Příloha) a filtry ultrafialového záření, které nejsou uvedeny v příloze VI. (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009)

4.4.5 Škodlivé látky v dětské kosmetice

V kosmetice je velké množství látek, které mohou poškodit naše zdraví. Tyto látky ovlivňují kůži a sliznici, ale také mohou negativně působit na játra nebo ledviny. Mezi tyto látky patří konzervanty, ty by měly být v přípravku obsaženy kvůli možné kontaminaci mikroorganismy. Jejich hlavní význam je však prodloužení trvanlivosti. Tyto látky mají zamezit vniknutí bakterií, plísní či kvasinek, i proto mají často za následek nepříznivé účinky. Mezi nebezpečné konzervanty se řadí syntetické deriváty kyseliny benzoové – parabeny, ty patří mezi nejčastější alergeny. Parabeny narušují normální funkci kůže a tkání, mohou mít i příčinnou souvislost s karcinomem prsu, ve kterém byly nalezeny zbytky této látky. Kromě parabenů se jako konzervanty používají sloučeniny, které se označují jako umělé halogen organické látky. Ty jsou v ingrediencích označeny předponami chloro-, jodo- a bromo-. Následující substancí je Triclosan, který může poškodit játra a ledviny a narušit přirozenou funkci kůže. Pokud se tento prvek znečistí například dioxiny nebo dibenzofurany, mohou nastat daleko větší komplikace. Dalším nebezpečným konzervantem je formaldehyd a sloučeniny z něj vzniklé. Škodlivé konzervanty lze nahradit přírodními látkami, jako je kyselina sorbová a benzoová, jejich získání je velmi složité a nákladné. (Srový, 2017)

Mezi negativně působící barviva patří syntetická azobarviva, která se vyrábějí frakcí z ropy. Dále aminy, hlavně diaminy a aminofenoly. Většina barviv má karcinogenní účinky. Barviva se označují „CI“ s číslem. Takto se označují i přírodní barviva, která nejsou riziková. (Srový, 2017)

Dalšími škodlivými látkami jsou syntetické emulze. Mezi tyto látky patří polyetylen glykolové deriváty (označovány jako PEG) nebo polypropylen glykolové deriváty (PPG). Při výrobě těchto látek vznikají látky, které jsou zdraví škodlivé, dioxan a karcinogenní etylenoxid. (Srový, 2017)

Ostatní látky, které označujeme jako škodlivé jsou kvartérní sloučeniny, glykolétery, syntetické UV filtry, silikony, tenzidy, soli hliníku, komplexotvorná činidla (EDTA), minerální oleje a parafíny, nitrosaminy a antioxidanty (BHA, BHT). (Srový, 2017)

4.5 Přírodní a bio kosmetika

V České republice neexistuje legislativa, která by upravovala pojem přírodní kosmetika. (Srový, 2017) V Nařízení Evropského parlamentu a Rady ES č. 1225/2009 se píše:

„Při označování, dodávání na trh a propagaci kosmetických přípravků nesmějí být používány texty, názvy, ochranné známky, vyobrazení ani názorné nebo jiné znaky, které by přisuzovaly těmto přípravkům vlastnosti nebo funkce, jež nemají.“ Výrobci mohou využít nedostatku v zákonech a klamat spotřebitele hesly: „Pochází z přírody.“ „Inspirován přírodou.“ Řešením jsou kontrolní orgány, které stanovují podmínky na výrobu a složení produktů. Po jejich splnění může výrobce získat certifikát umožňující umístění ochranné známky na svůj výrobek. Smyslem těchto organizací je poskytnout pravdivé a ověřené informace spotřebitelům o obsahu surovin v certifikovaných kosmetických přípravcích. (Srový, 2017)

Přírodními kosmetickými přípravky jsou ty, které vyhovují Standardům určené akreditovanou společností KEZ, o.p.s. a jsou vyrobeny ze surovin, které nezatěžují životní prostředí. (CPK Standardy, 2014) Organizace KEZ (Kontrola ekologického zemědělství) kontroluje výrobky podle Standardů, které vycházejí z mezinárodní certifikace Ecocert. (Srový, 2017) CPK je zkratkou certifikované přírodní kosmetiky, která dodrží kritéria Standardů. Takto označená kosmetika musí být složena z více jak 85 % přírodních složek. (CPK Standardy, 2014) Přísady použité na přírodní kosmetiku musí být z obnovitelných přírodních zdrojů, které neobsahují syntetický silikon ani ropné složky. (Buck, 2015) Existuje také CPK bio kosmetika, který musí také splňovat Standardy, obsahovat nejméně 90 % přírodních produktů a 20 % hmotnostního podílu musí být bio, ale zároveň nesmí obsahovat chemicky rafinované oleje a tuky. (CPK Standardy, 2014) To znamená, že bio výrobek je složen pouze z organicky vypěstovaných surovin, bez pesticidů a hnojiv. (Buck, 2015)

Biokosmetika nesmí obsahovat žádné živočišné složky, ropné látky, syntetické parfémy a barviva, parabeny, thiazolinony, PEGy, chemické UV filtry apod. Rozdílnost těchto dvou typů kosmetiky spočívá hlavně v povinnosti dokazování, že suroviny pochází z přírodních zdrojů, nebo i současně z ekologického zemědělství. Při pěstování rostlin pro biokosmetiku je podstatné hnojení bez syntetických hnojiva a zároveň i zákaz použití pesticidů. (Syncare Plus, s.r.o., 2018)

5 CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

5.1 Cíle práce

Cíl č. 1: Cílem této bakalářské práce je zjistit, zda kosmetické přípravky pro děti obsahují látky, které svými nežádoucími účinky poškozují zdraví.

Cíl č. 2: Zmapovat výskyt škodlivin v dětské kosmetice.

Cíl č. 3: Zjistit, jaký vliv má kosmetika na děti.

5.2 Výzkumné otázky

1. Ohrožuje dětská kosmetika zdraví dětí?
2. Je rozdíl z pohledu ohrožení zdraví nežádoucími látkami z běžné kosmetiky a přírodní kosmetiky?

5.4 Operacionalizace pojmů

Kosmetika

Kosmetika je lidská činnost pečující o tělesnou krásu – krásu lidského těla. Tato činnost může být prováděna různými prostředky – např. prostředky fyzikálními, chemickými či biologickými.

Zdraví

Zdraví je podle Světové zdravotnické organizace vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody, a nikoli pouze nepřítomnost nemoci nebo vady. Je ovlivňováno několika faktory, mezi které patří životní prostředí, způsob života a mezilidské vztahy. Zdraví je hlavní priorita pro dobrou pracovní výkonnost.

Nežádoucí látky

Všechny látky, které jsou součástí a neplní roli, pro kterou bylo vyrobeno.

Přírodní kosmetika

Přírodní kosmetika je kosmetika, která musí být složena z více jak 85 % přírodních složek. Přísady použité na přírodní kosmetiku musí být z obnovitelných přírodních zdrojů, které neobsahují syntetický silikon ani ropné složky.

6 METODIKA

Pro mou bakalářskou práci jsem využila metodu dotazovací, pomocí kvalitativního dotazníkového šetření. Tyto dotazníky jsem rozdala mezi maminky dětí ve školkách nebo na rodičovské dovolené.

6.1 Metodika práce

Pro mou bakalářskou práci jsem čerpala z odborných knih a časopisů a z ověřených internetových zdrojů. Dotazníky byly rozdány mezi matky dětí v různých regionech, s různou mentalitou a tím i s rozdílnou péčí o dětskou pokožku. Většinou jsem se snažila o osobní kontakt s matkami a popřípadě zodpovězení otázek, které souvisely s problematikou uvedenou v dotaznících. Otázek v dotazníku bylo 20 a pouze u jedné otázky bylo možné uvést více odpovědí. V některých otázkách byly i otevřené odpovědi, většinou se jednalo o otázky, ve kterých jsem zjišťovala, jakou konkrétní kosmetiku pro své dítě používají.

6.2 Charakteristika souboru

Respondenty byly maminky dětí od narození do předškolního věku. Bylo rozdáno 150 dotazníků, z toho mohlo být do dotazníkového šetření zahrnuto pouze 105 dotazníků. Většinou se jednalo o maminky se středoškolským nebo vysokoškolským vzděláním, jak ukázaly výsledky.

7 VÝSLEDKY

7.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazník přijalo a správně vyhotovilo 102 maminek. Celkový počet otázek byl 20, u jedné otázky bylo možné zakroužkovat více odpovědí. Výsledky byly zpracovány pomocí programu Microsoft Excel. Otázky jsou znázorněny pomocí grafů a jsou uváděny v procentech. Dvě otázky jsou charakterizovány tabulkou. Otázky s otevřenými odpovědi jsou popsány pod grafy.

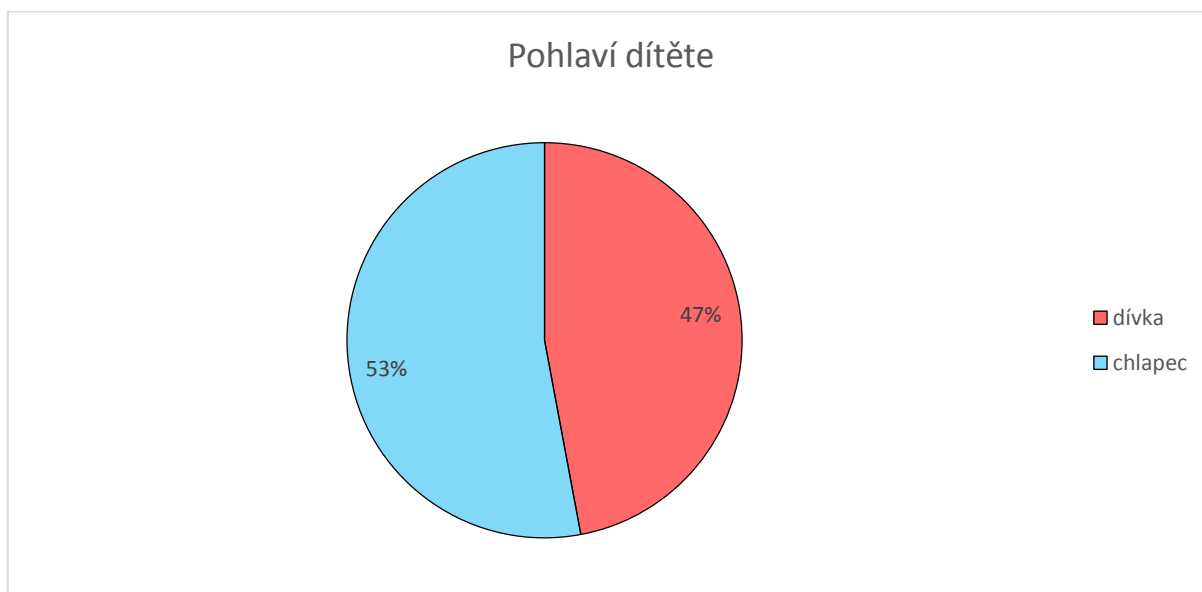
Pohlaví dítěte

Tabulka č. 1: Poměr pohlaví dětí.

Pohlaví	%	Počet
Dívka	47%	48
Chlapec	53%	54
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 1: Poměr pohlaví dětí. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Na grafu číslo 1 je vidět, že z dotazovaných je více maminek, které mají chlapce. Z celkového počtu 102 respondentů, jsou chlapci zastoupeny z 53 % a dívky z 47 %.

Tento graf říká, že poměr dívek a chlapců ve výzkumu je podobný, liší se pouze o 6 %. Tento rozdíl je zanedbatelný, tudíž nehraje v šetření velkou roli.

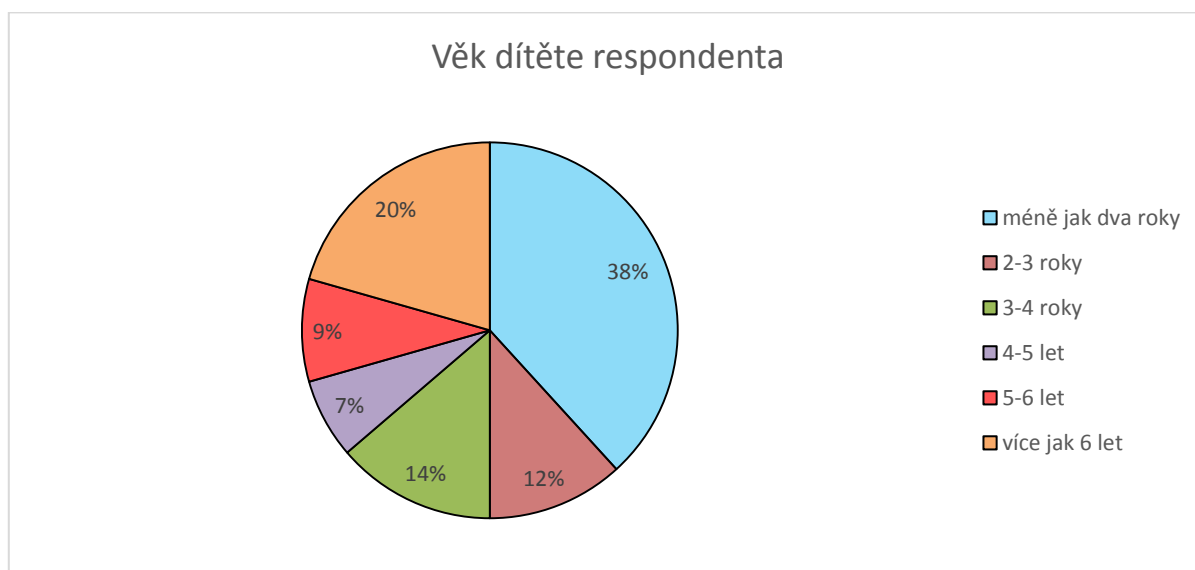
Věk dítěte

Tabulka č. 2: Věk dítěte respondenta.

Věk	%	Počet
Méně jak dva roky	38%	39
2-3 roky	12%	12
3-4 roky	14%	14
4-5 let	7%	7
5-6 let	9%	9
Více jak 6 let	21%	21
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 2: Věk dítěte respondenta. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Na grafu číslo 2 můžeme vidět, že nejvíce zastoupenou skupinou dětí jsou děti mladší dvou let, tvoří konkrétně 38 %, 20 % jsou zastoupené děti ve věku 6 let a více, 14 % mají zastoupení děti ve věku 3 až 4 roky, podobnou četnost (12 %) mají děti ve věku 2 až 3 roky. Nejmenší zastoupení mají děti ve věku 5 až 6 let (9 %) a děti, kterým jsou více jak 4 roky (7 %).

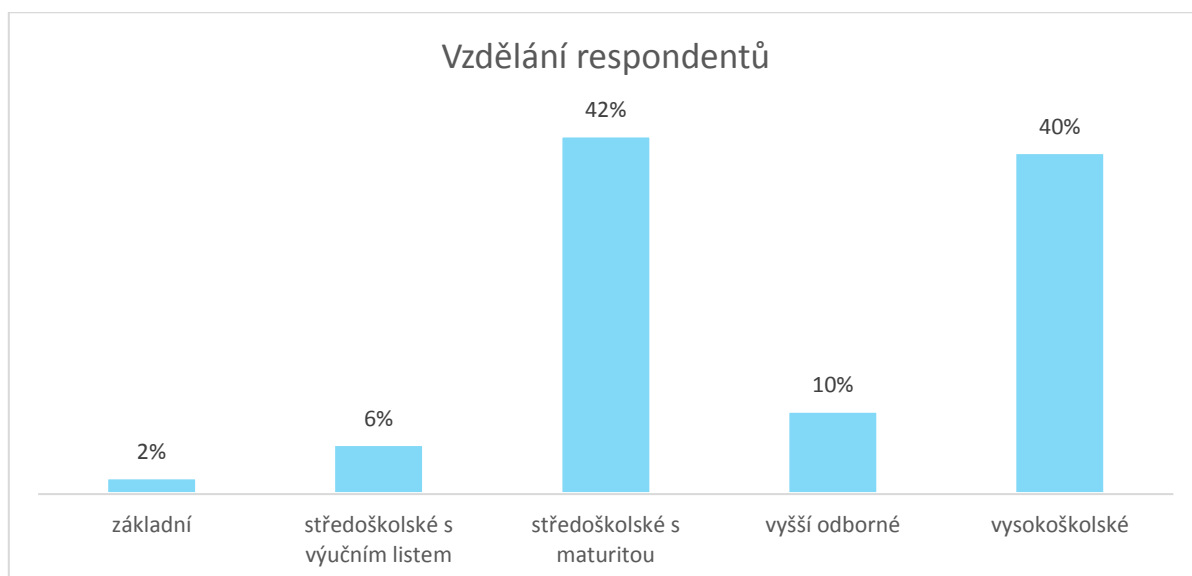
Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tabulka č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání respondenta.

Vzdělání	%	Počet
Základní	2%	2
Středoškolské s výučním listem	6%	6
Středoškolské s maturitou	42%	43
Vyšší odborné	10%	10
Vysokoškolské	40%	41
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání respondenta. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 102 respondentů odpovídalo 42 % matek se středoškolským vzděláním s maturitou, podobně zastoupeno je vzdělání vysokoškolské 40 %. Méně matek dokončilo vyšší odbornou školu (10 %) a 6 % respondentek má výuční list v jakémkoliv oboru. Pouze 2 % respondentů byly matky se základním vzděláním.

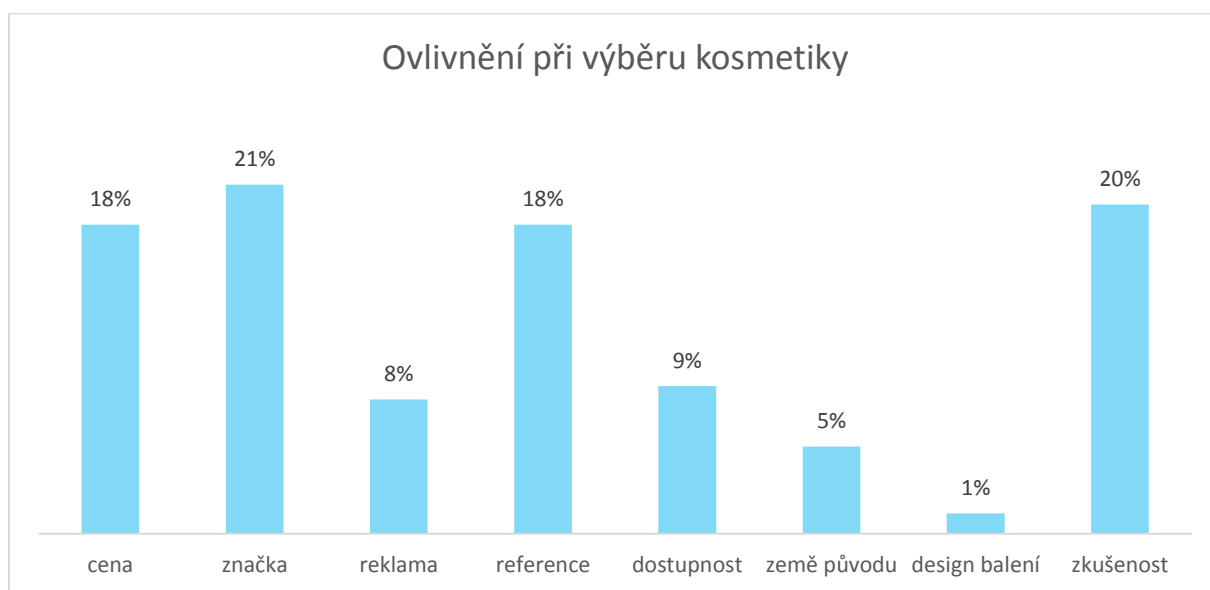
Co Vás ovlivňuje při výběru kosmetiky?

Tabulka č. 4: Artikly mající vliv při výběru kosmetiky.

Ovlivnění při výběru kosmetiky	%	Počet
Cena	18%	46
Značka	21%	52
Reklama	8%	20
Reference	18%	46
Dostupnost	9%	22
Země původu	5%	13
Design balení	1%	3
Zkušenost	20%	49
Celkem	100%	251

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 4: Artikly mající vliv při výběru kosmetiky. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Z výzkumu vyplynulo, že nejvíce respondentů se orientuje při výběru kosmetiky pro své dítě podle značky produktu (21 %), s tím souvisí i otázka číslo 7, která se dotazuje na oblibu určité značky produktu. (viz. graf 7) 20 % ze 102 respondentů preferuje své vlastní zkušenosti s dětskou kosmetikou. O třetí místo se dělí cena a reference, ty jsou zastoupeny 18 %. Určitou roli ve výběru kosmetiky má i dostupnost (9 %), pokud výrobek je k dostání na českém trhu pouze v malém množství, není možné, aby ho měli všichni. Podobně je na tom reklama, jak v televizi, tak na internetu či v papírové podobě, ta je zastoupena 8 %.

Bohužel reklama nás ovlivňuje, aniž bychom si to uvědomovali. Země původu ovlivňuje 5 % respondentů a 1 % zajímá design balení výrobku.

Myslíte si, že dětská kosmetika může způsobit alergickou reakci (podráždění kůže, očí apod.)?

Tabulka č. 5: Názor respondentů na to, zda dětská kosmetika může způsobit alergickou reakci.

Názor respondenta	%	Počet
Ano	91%	93
Ne	9%	9
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 5: Názor respondentů na to, zda dětská kosmetika může způsobit alergickou reakci. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Celkem 91 % respondentů si myslí, že dětská kosmetika může způsobit alergickou reakci. Pouze 9 % dotazovaných si myslí, že kosmetika určená pro dětskou pokožku nemůže způsobit alergickou reakci.

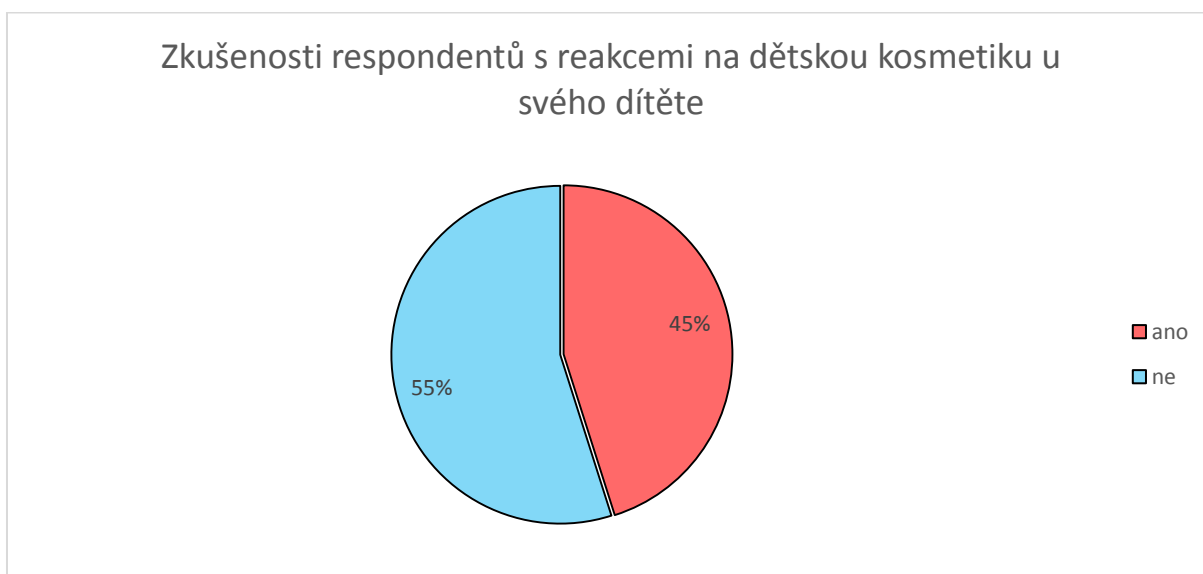
Máte zkušenosti s reakcemi na dětskou kosmetiku u svého dítěte?

Tabulka č. 6: Zkušenosti respondentů s reakcemi na dětskou kosmetiku u svého dítěte.

Zkušenost s reakcí	%	Počet
Ano	45%	46
Ne	55%	56
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 6: Zkušenosti respondentů s reakcemi na dětskou kosmetiku u svého dítěte. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Výzkumem bylo zjištěno, že 55 % respondentů nezaznamenalo jakoukoliv nežádoucí reakci u svého dítěte na kosmetické přípravky. Naopak 45 % matek z mého dotazníku uvedla, že se setkala s reakcí na kosmetiku u svého dítěte. Nejvíce z nich (26) uvádělo: „začervenání“, „fleky“ či „pupínky“. To se dá obecně hodnotit jako vyrážka. Dalších 16 matek uvedlo jako reakci svědění a poslední čtyři respondentky dokonce pálení.

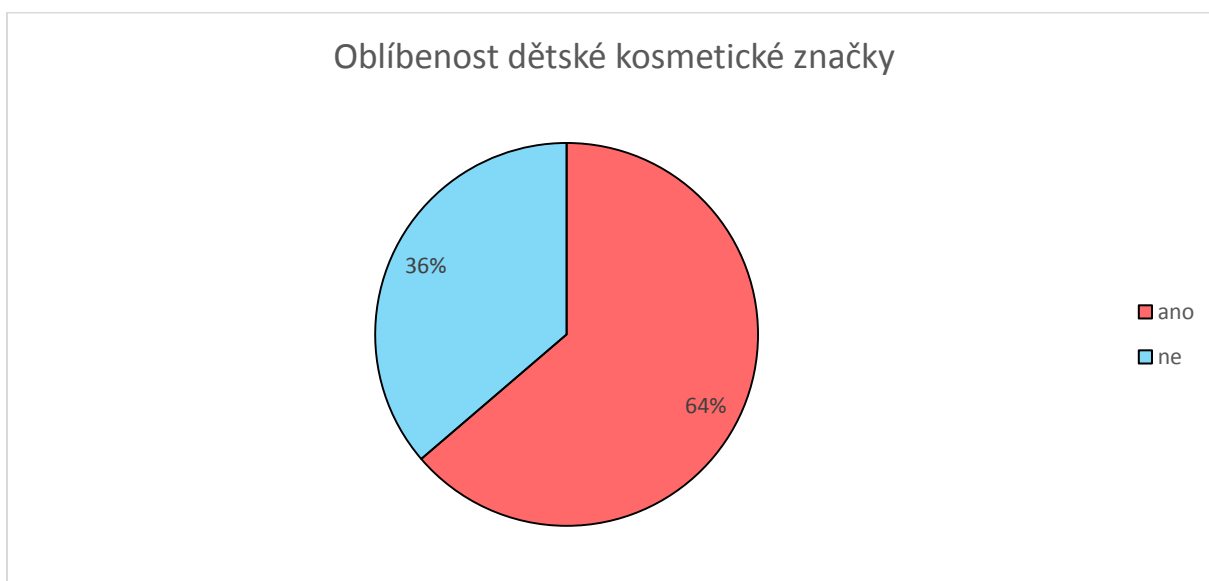
Máte oblíbenou značku kosmetiky?

Tabulka č. 7: Oblíbenost dětské kosmetické značky.

Oblíbenost značky	%	Počet
Ano	64%	65
Ne	36%	37
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 7: Oblíbenost dětské kosmetické značky. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Poměr odpovědí na otázku, zda mají respondentky oblíbenou značku dětské kosmetiky je 64 % ku 36 %. Ze 102 respondentek 65 má oblíbenou značku kosmetiky, některé z nich dokonce uvedly jakou. Druhy značek se hodně lišily, nejpreferovanější (12) je značka Nivea, další kosmetikou pro děti je Hipp (8), na třetím místě Oriflame (6), Babylove (5), Johnson's baby, Aviril a Eurona (4), Weleda, Alverde, Sebamed, Just a Bioderma (3), Ziaja (2) a Mixa, Saloos, Biobione, Vichy (1).

Třicet sedm dotazovaných na značce kosmetiky nelpí. Respondentek jsem se ptala i z jakého důvodu mají právě tuto kosmetiku oblíbenou, nejvíce zmiňovanými byly zkušenosti, podle nich vybírá kosmetiku 38 dotazovaných. Pro kosmetiku značky Alverde, Weleda a Saloos se matky (8) rozhodují z důvodu přírodních složek v kosmetice. Dalšími důvody byla kvalita a vůně, ty zvolilo shodně 7 respondentek. A pět dotazovaných uvedlo, že vybírá podle toho, co je dostupné.

Čtete složení dětské kosmetiky a hledáte si v literatuře nebo na internetu jak jednotlivé látky, které jsou obsaženy v produktu, působí na dítě?

Tabulka č. 8: Zájem respondentů o složení kosmetiky.

Zájem respondentů o složení kosmetiky	%	Počet
Ano	26%	27
Ne	74%	75
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 8: Zájem respondentů o složení kosmetiky. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Na grafu číslo 8 je znázorněna otázka, která zněla: „Čtete složení dětské kosmetiky a hledáte si v literatuře nebo na internetu jak jednotlivé látky, které jsou obsaženy v produktu, působí na dítě?“ Většina matek nečte ingredience, které jsou povinností uvádět na obalu výrobku, jejich četnost je 74 %. Pouze 27 matek ze 102 celkových respondentů uvedlo, že se o složení dětské kosmetiky zajímá.

Tabulka č. 8.A: Pokud jste v otázce č. 8 odpověděla ano, našla jste nějakou látku v produktu, která se Vám nezdála vhodná?

Našla jste nějakou látku v produktu, která se Vám nezdála vhodná?	%	Počet
Ano	59	16
Ne	41	11
Celkem	100	27

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka číslo 8.A, je tabulka související s podotázkou 8.A, na kterou respondentky odpovídaly pouze v případě, kdy na otázku číslo osm, odpověděly ano. To znamená, že tato otázka byla pro matky, které se zajímají o složení dětské kosmetiky. V této tabulce můžeme vidět, že 41 % dotazovaných nenašla ve složení vyloženě látku, která by se jim zdála být vhodná. Více (16) z 27 žen uvedla druhou variantu, konkrétně 59 % respondentek.

Čtete návod k použití na kosmetice pro děti a dodržujete ho?

Tabulka č. 9: Čtivost respondentů návodu k použití na kosmetice pro děti.

Čtivost respondentů	%	Počet
Ano	55%	56
Ne	45%	46
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 9: Čtivost respondentů návodu k použití na kosmetice pro děti. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Na grafu devět je vyobrazena otázka: „Čtete návod k použití na kosmetice pro děti?“ Z celkového počtu 102 dotazovaných vybralo odpověď „a) ano“ 56 (55 %) a volbu „b) ne“ zvolilo 46 (45 %) respondentů.

Tabulka 9.A: Pokud jste v otázce č. 9 odpověděla ano, dodržujete návod k použití?

Dodržujete návod k použití?	%	Počet
Ano	86	48
Ne	14	8
Celkem	100	56

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 9.A souvisí s podotázkou 9.A: „Pokud ano, dodržujete tento návod?“. V tabulce 9.A je možné vidět návaznost odpovědí respondentů, kteří v otázce č. 9 „Čtete návod k použití na kosmetických produktech pro děti?“. Padesát šest dotazovaných čte návod k použití. Zmíněná tabulka zobrazuje, zda respondenti tento návod dodržují. Pouze 8 z nich příručku k aplikaci výrobku nedodržují, ostatní (48) dodržují návod k použití.

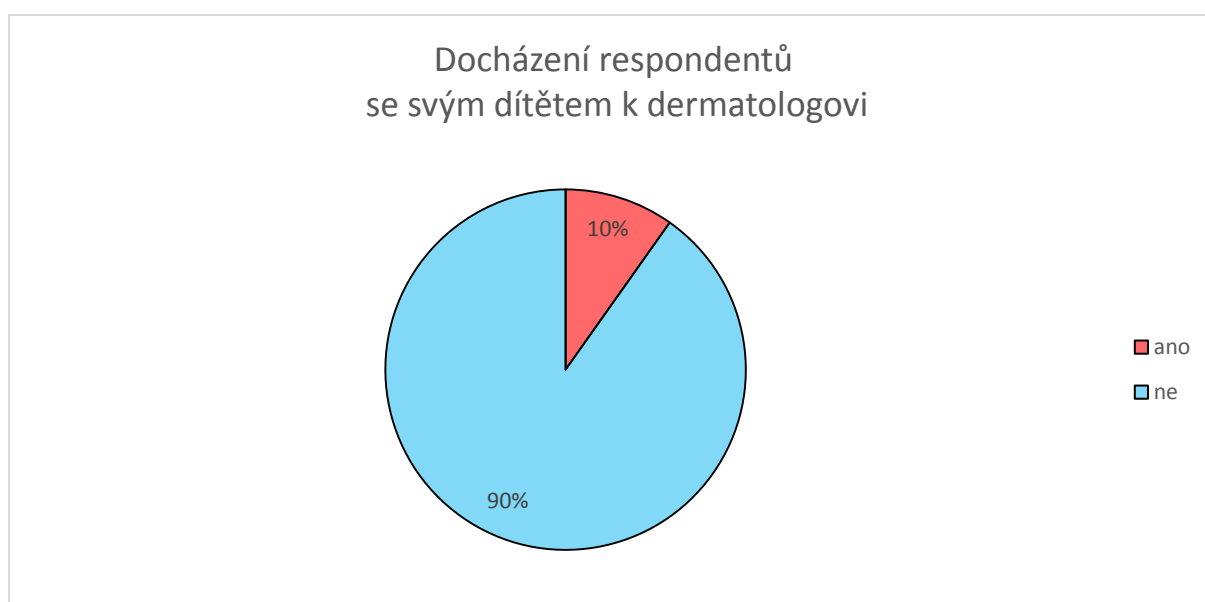
Docházíte se svým dítětem k odbornému lékaři – dermatologovi? (dermatolog= lékař, který se specializuje na diagnózu a léčbu chorob kůže a kožních derivátů)

Tabulka č. 10: Docházení matek se svým dítětem k dermatologovi.

Docházení k dermatologovi	%	Počet
Ano	10%	10
Ne	90%	92
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 10: Docházení matek se svým dítětem k dermatologovi. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Se svým dítětem k dermatologovi (lékař, který se specializuje na diagnózu a léčbu chorob kůže a kožních derivátů) dochází pouze 10 % z dotazovaných žen. Zbýlých 90 % matek nenavštěvuje dermatologa.

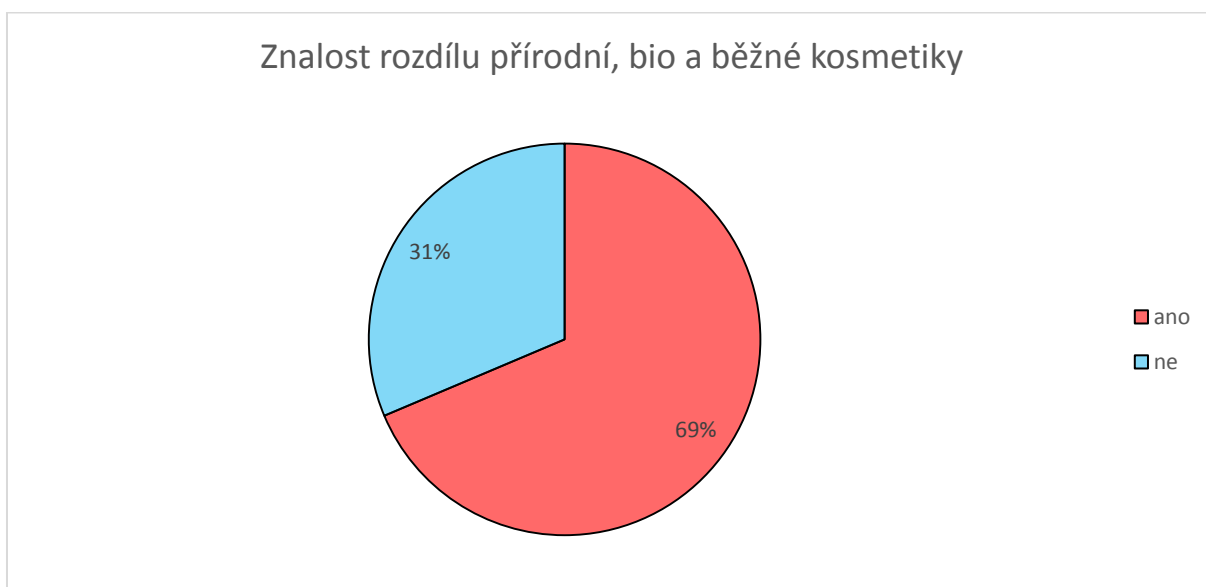
Víte jaký je rozdíl mezi přírodní, bio a běžnou kosmetikou?

Tabulka č. 11: Znalost rozdílu přírodní, bio a běžné kosmetiky.

Znalost rozdílu	%	Počet
Ano	69%	70
Ne	31%	32
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 11: Znalost rozdílu přírodní, bio a běžné kosmetiky. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf číslo jedenáct nabízí pohled na znalost respondentek rozdílu přírodní, bio a běžné kosmetiky. Většina (69 %) respondentů uvedla, že ví, jaký je rozdíl. Dalších 31 % zvolilo odpověď „b) ne“.

Jedenáctá otázka má svou podotázku 11.A: „Pokud ano, uveďte nějaký příklad rozdílu.“ Tato otázka je pouze pro respondenty, kteří v otázce č.11 zvolily odpověď „a) Ano“. Odpověď na tuto otázku, byla otevřená. Získala jsem 70 odpovědí. 31 žen se shodlo na to, že přírodní kosmetika neobsahuje chemické látky, dalších 12 respondentek si myslí, že rozdíl těchto produktů je ve složení. Odpověď „přírodní kosmetika je zdravější“ nebo „je šetrnější“ uvedlo 11 respondentek.

Rozdíl v kvalitě uvedlo 7 dotazovaných a stejný počet (7) si myslí, že přírodní kosmetika obsahuje méně alergenů, popřípadě látek, které mohou způsobovat různé reakce na pokožce. Jedna z matek vidí rozdíl v tom, že přírodní kosmetika je bez parfemace a poslední respondentka odpověděla: „přírodní kosmetika je bez umělých barviv.“

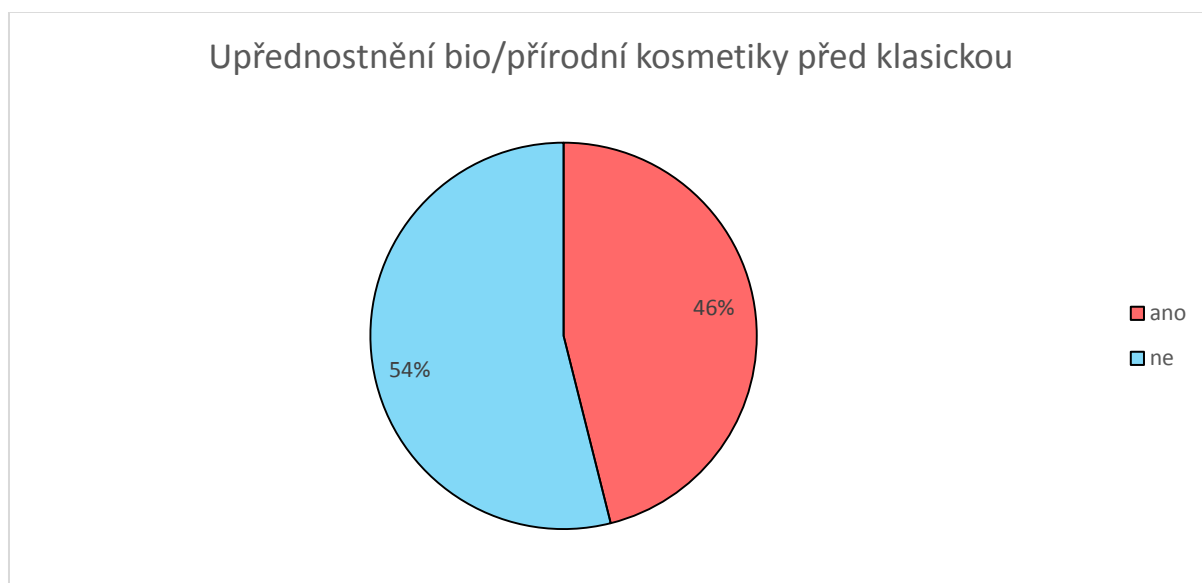
Dáváte přednost bio/přírodní kosmetice před klasickou?

Tabulka č. 12: Upřednostnění bio/přírodní kosmetiky před klasickou.

Upřednostnění kosmetiky	%	Celkem
Ano	46%	47
Ne	54%	55
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 12: Upřednostnění bio/přírodní kosmetiky před klasickou. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Jak uvádí graf dvanáct, respondentky více upřednostňují klasickou kosmetiku, běžnou, to znamená kosmetiku, která nemá bio ani přírodní certifikaci, jejich procentuální zastoupení je 54 %. Ostatních 46 % dotazovaných upřednostňuje bio nebo přírodní kosmetiku před ostatními.

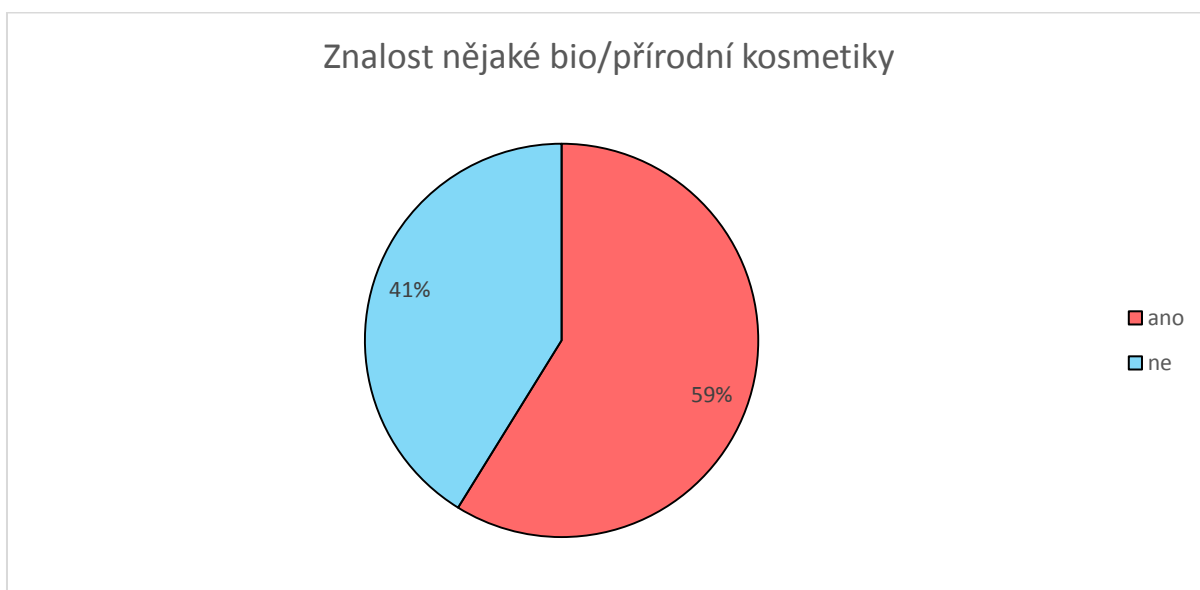
Znáte nějakou bio/přírodní kosmetiku?

Tabulka č. 13: Znalost nějaké bio/přírodní kosmetiky.

Znalost bio/přírodní kosmetiky	%	Počet
Ano	59%	60
Ne	41%	42
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 13: Znalost nějaké bio/přírodní kosmetiky. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Na výšečovém grafu je zobrazeno, zda respondentky vědí o nějaké certifikované kosmetice. Více než polovina ze 102 dotazovaných ví o této kosmetice, konkrétně 59 %. Ostatní (41 %) odpověděly, že neznají žádnou přírodní kosmetiku.

Dále jsem se ptala respondentů na to, jestli znají konkrétní značku přírodní kosmetiky. Šedesát ze 102 dotazovaných uvedlo, že zná přírodní kosmetiku. Osmnáct z nich uvedlo jako přírodní kosmetiku značku „Just“, 12 „Alverde“, 8 „Weleda“, 7 „Oriflame“, 3 „Hipp“ a další 3 „Saloos“. Po 2 respondentkách měla značka „Lush“, „Eurona“, „Dr. Hauschka“. A jedna z dotazovaných zvolila značku „Nivea“ jako přírodní kosmetiku.

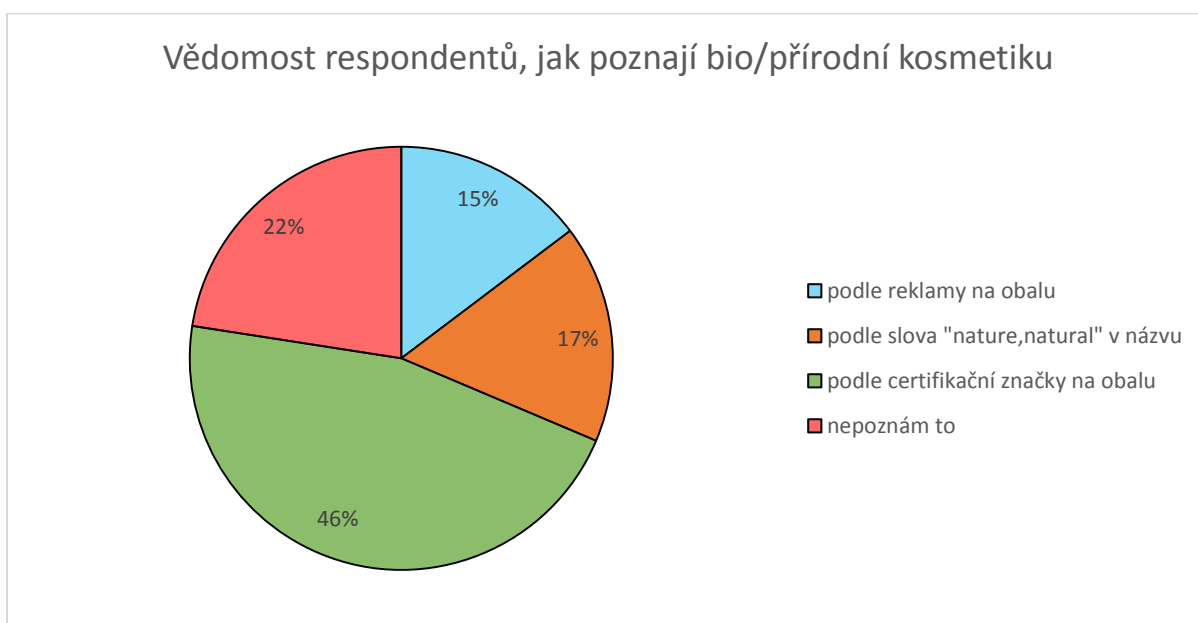
Podle čeho poznáte, že jde o bio/přírodní kosmetiku?

Tabulka č. 14: Vědomost respondentů, jak poznají bio/přírodní kosmetiku.

Vědomost respondentů	%	Počet
Podle reklamy na obalu	15%	15
Podle slova „nature“, „natural“ v názvu	17%	17
Podle certifikační značky na obalu	46%	47
Nepoznám to	23%	23
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 14: Vědomost respondentů, jak poznají bio/přírodní kosmetiku. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Další otázkou je: „Podle čeho poznáte, že jde o bio/přírodní kosmetiku?“ Nejvíce z respondentů (46 %) zvolilo správnou odpověď „c) podle certifikační značky na obalu“. 22 % ze 100 % zakroužkovalo „d) nepoznám to“, 17 % dalo „b) podle slova „nature, natural“ v názvu a 15 % si myslí, že přírodní kosmetika se pozná podle reklamy na obalu.

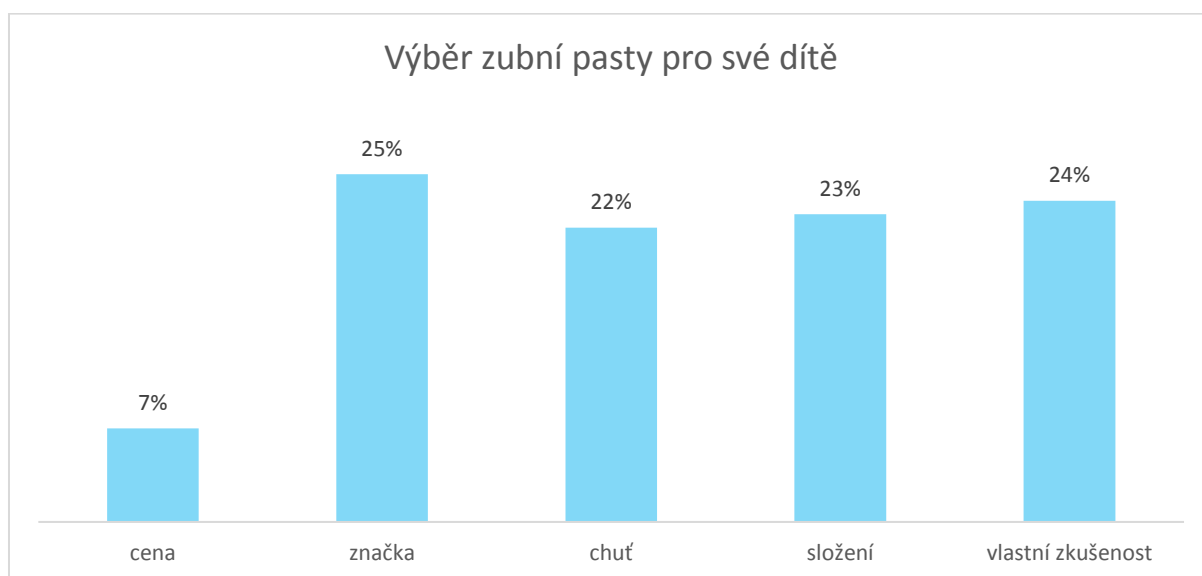
Podle čeho vybíráte pro své dítě zubní pastu?

Tabulka č. 15: Výběr zubní pasty pro své dítě.

Výběr zubní pasty	%	Počet
Cena	7%	7
Značka	25%	26
Chuť	22%	22
Složení	23%	23
Vlastní zkušenost	24%	24
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 15: Výběr zubní pasty pro své dítě. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Na grafu „Výběr zubní pasty pro své dítě.“ vidíme nepatrný rozdíl, kromě odpovědi „a) cena“, kterou zvolilo pouze 7 % respondentů. Ostatní čtyři odpovědi jsou sestupné s nepatrným rozdílem jednoho procenta. Při výběru pasty u mých respondentek vyhrála značka pasty (25 %), dále velkou roli hrají vlastní zkušenosti (24 %), složení (23 %) a chuť (22 %).

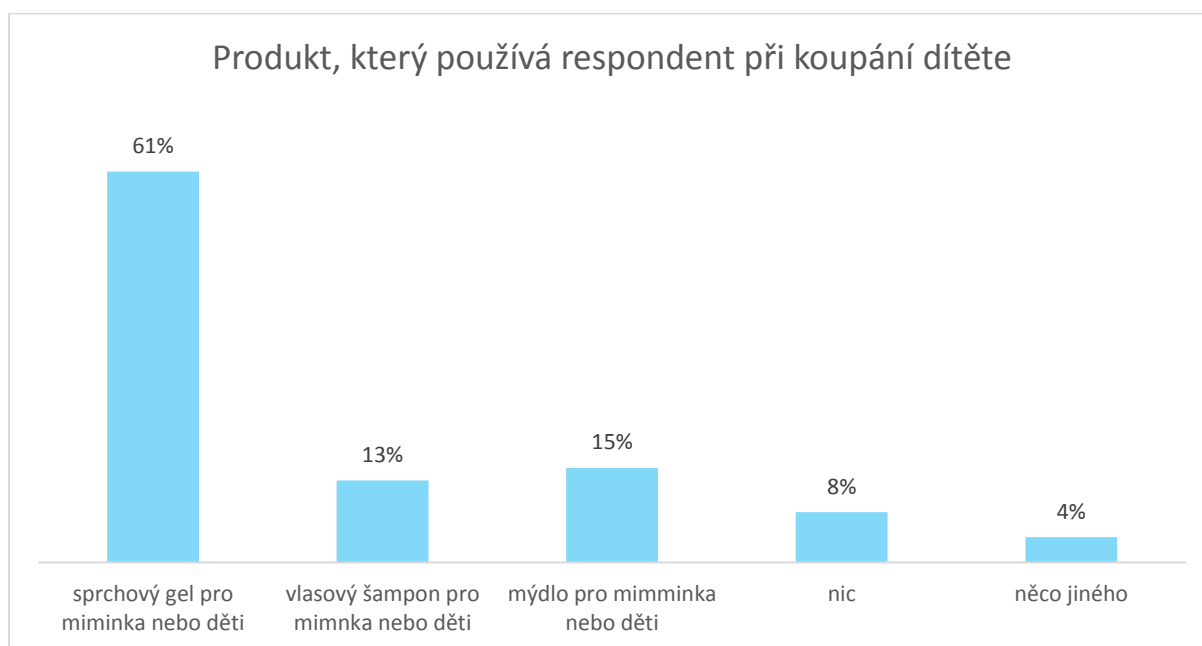
Co používáte při koupání/ sprchování dítěte?

Tabulka č. 16: Produkt, který používá respondent při koupání dítěte.

Produkt	%	Počet
Sprchový gel pro miminka nebo děti	61%	62
Vlasový šampon pro miminka nebo děti	13%	13
Mýdlo pro miminka nebo děti	15%	15
Nic	8%	8
Něco jiného	4%	4
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 16: Produkt, který používá respondent při koupání dítěte. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Co se týká produktu, který používají matky pro své dítě při koupání, jednoznačně (61 %) byl kroužkovan dětský sprchový gel. Tuhé mýdlo pro miminka nebo děti používá 15 % respondentek a 13 % vlasový šampon. Dalších 8 matek (8 %) nepoužívá žádný kosmetický produkt a 4 respondentky zvolily odpověď „e) něco jiného“ a uvedly: „sprchový olej“, „olej“, „želé“, „běžný sprchový gel“.

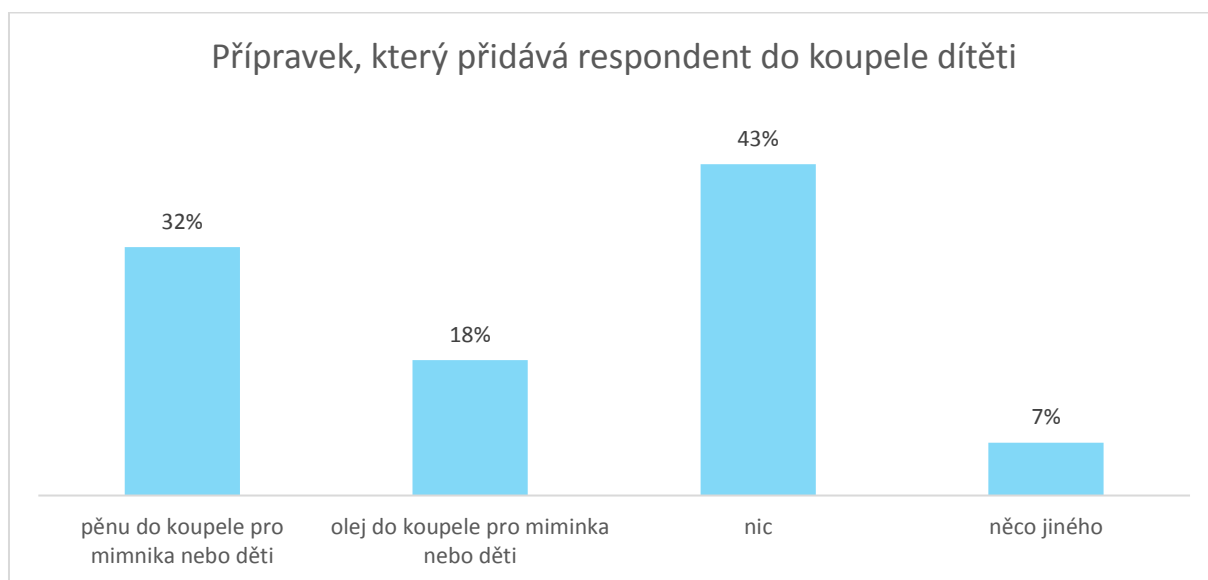
Co přidáváte do koupele dítěti?

Tabulka č. 17: Přípravek, který přidává respondent do koupele dítěti.

Přípravek	%	Počet
Pěnu do koupele pro miminka nebo děti	32%	33
Olej do koupele pro miminka nebo děti	18%	18
Nic	43%	44
Něco jiného	7%	7
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 17: Přípravek, který přidává respondent do koupele dítěti. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Nejvíce preferovaná odpověď na otázku: „Co přidáváte do koupele dítěti?“ byla možnost „c) nic“, tu zvolilo konkrétně 43 % dotazovaných. Pěnu do koupele přidává do koupele 32 % matek a 18 % olej. Zbýlých 7 % používá něco jiného, jako je například Oilatum (koupelová přísada k léčbě dermatitid), esence od značky Just, sůl do koupele, pěnové kapsle a sušený heřmánek.

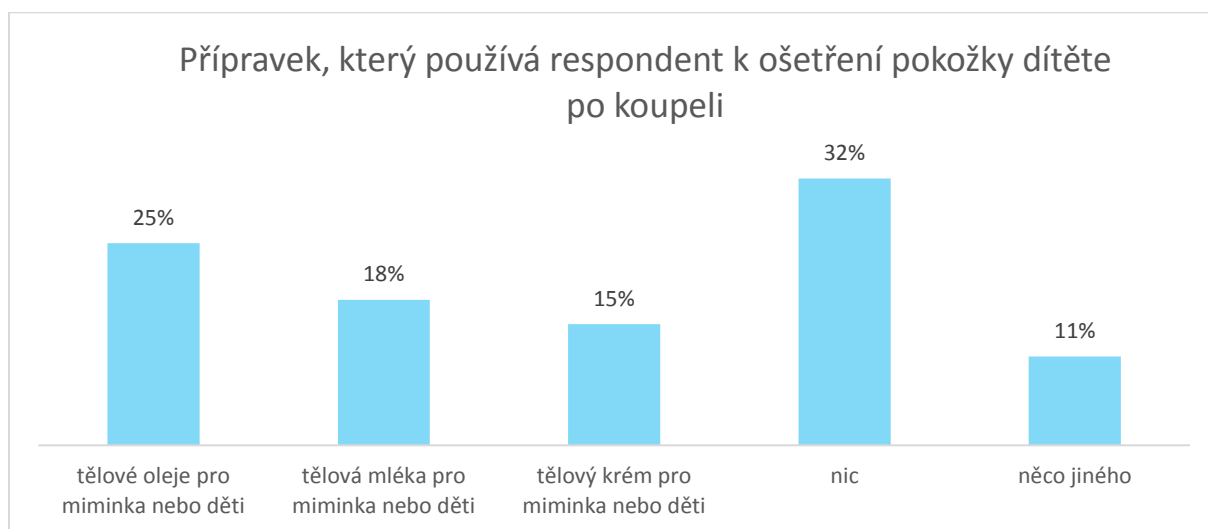
Jaké přípravky používáte k ošetření pokožky dítěte po koupeli?

Tabulka č. 18: Přípravek, který používá respondent k ošetření pokožky dítěte po koupeli.

Přípravek	%	Počet
Tělové oleje pro miminka nebo děti	25%	25
Tělová mléka pro miminka nebo děti	18%	18
Tělový krém pro miminka nebo děti	15%	15
Nic	32%	33
Něco jiného	11%	11
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 18: Přípravek, který používá respondent k ošetření pokožky dítěte po koupeli. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Z výzkumu vyplynulo, že 33 dotazovaných (32 %) nepoužívá k ošetření pokožky dítěte po koupeli žádný přípravek. Dalších 25 matek (25 %) natírá děti po koupeli dětskými tělovými oleji, 18 ze 102 respondentek (18 %) používá tělové mléko a 15 (15 %) tělový krém pro děti nebo miminka. Jedenáct žen (11 %) využilo odpovědi „e) něco jiného“ a konkretizovalo svou odpověď: „sádlo“, „indulona“, „bepanthen“, „excipial“ (emulze pro suchou pokožku), „kokosový olej“, „syderman mast“, „infadolan mast“.

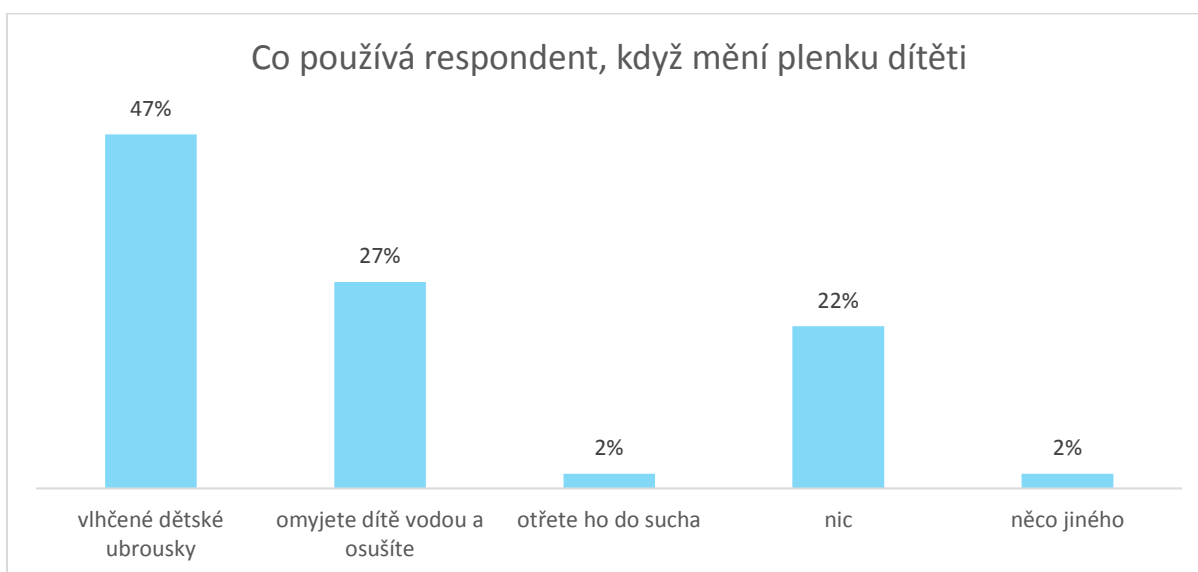
Co používáte na dítě, když měníte plenku?

Tabulka č. 19: Co používá respondent, když mění plenku dítěti.

Co používá respondent	%	Počet
Vlhčené dětské ubrousky	47%	48
Omyjete dítě vodou a osušíte	27%	28
Otřete ho do sucha	2%	2
Nic	22%	22
Něco jiného	2%	2
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 19: Co používá respondent, když mění plenku dítěti. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Jak je znázorněno v grafu u respondentek vedou vlhčené ubrousky, tuto odpověď zvolilo 47 % matek. Druhou variantu „omyjete dítě vodou a osušíte“ vybralo 27 % respondentů. 22 % nepoužívá nic a 2 % něco jiného (mycí olej) a další dvě matky (2 %) pouze otřou dítě do sucha.

Tabulka č. 19.A: Uveďte značku vlhčených dětských ubrousků, který používáte.

Značka vlhčených dětských ubrousků, které používáte. (48)			
Linteo	13	Dada	5
Pampers	11	Albert	3
Hipp	7	Huggies	2
Babylove	5	Babydream	2

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkových 102 respondentek, používá 48 vlhčené ubrousky, nejvíce maminek používá vlhčené ubrousky značky Linteo (13), Pampers ubrousky (11), ubrousky značky Hipp (7), Babylove a Dada vlhčené ubrousky používá 5 maminek. Ubrousky ze supermarketu Albert kupují 3 respondentky a Huggies a Babydream shodně 2 maminky.

Myslíte, že vámi používané kosmetické produkty jsou dítěti z pohledu zdraví prospěšné?

Tabulka č. 20: Názor všech dotazovaných na prospěšnost kosmetických produktů z pohledu zdraví dítěte.

Názor	%	Počet
Ano	79%	81
Ne	9%	9
Nevím	12%	12
Celkem	100%	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 20: Názor všech dotazovaných na prospěšnost kosmetických produktů z pohledu zdraví dítěte. [%]

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku: „Myslíte, že vámi používané kosmetické produkty jsou dítěti z pohledu zdraví prospěšné?“ respondentky vybíraly ze 3 odpovědí. Většina (79 %) si myslí, že tyto přípravky jsou prospěšné. 9 % matek zvolilo odpověď „b) ne“ a odpověď „c) nevím“ zvolilo 12 % respondentek.

8 DISKUZE

V dnešní době se většina spotřebitelů zajímá hlavně o zdravý životní styl. Sledují kvalitu potravin, z jaké země byly potraviny dovezeny, z jakého množství bílkovin, sacharidů a tuků jsou složeny. Zda obsahují „éčka“, barviva, konzervanty a ztužené tuky. Kosmetickým přípravkům nevěnují tolik pozornosti. To dokazuje i mé dotazníkové šetření.

Metodou dotazování byla zkoumána informovanost spotřebitelů o přírodní certifikované kosmetice, ovlivnitelnost při výběru kosmetiky a čtivost složení a návodu k použití kosmetických přípravků. Dotazník byl rozdán matkám dětí od narození do 7 let věku. Výzkumný soubor tvořilo 102 respondentek, které odpověděly na všechny otázky.

Dotazník vyplnilo 53 % maminek chlapců a 47 % maminek dívek. Můžeme tedy říci, že rozdíl mezi pohlavím je zanedbatelný.

Nejčastějším věkem dítěte, který matky uváděly, bylo méně než 2 roky. To bylo i záměrem této práce, aby respondentky měly děti hlavně v tomto věku, kdy ještě používají plenky, krémy proti opruzeninám a oleje po koupeli.

Nejvíce respondentek má středoškolské vzdělání s maturitou (42 %) nebo vysokoškolské vzdělání (40 %), i to ovlivnilo výsledky mého výzkumu.

Při výběru dětské kosmetiky ovlivňuje maminky značka (21 %) daného produktu. Orientují se podle toho, zda značka prostředku je více či méně populární? Nebo spíše značku chápou jako to, že s nějakou konkrétní kosmetikou mají dobré zkušenosti, proto vybírají i ostatní produkty z této značky? S tím souvisí i další artikl pro výběr kosmetiky – zkušenosti (20 %). Matky mají dobrou zkušenost s olejem do koupele určité značky a příště by si ho opět koupily. Shodné zastoupení měly cena (18 %) a reference (18 %). Cena má v dnešní době pro matky samozřejmě velký vliv, zvláště pokud jsou to matky samoživitelky. Ale i tak se dá sehnat kosmetika přírodní a mnohdy je i více cenově dostupnější. Reference neboli doporučení od známých, rodiny nebo z řad odborníků. Jde o to, jak moc si maminky zjišťují pravdivost některých informací.

Mnohé z kosmetických přípravků obsahují takové ingredience, které prochází skrz pokožku a setkávají se tak s buňkami a tkáněmi našeho těla, proto aplikace nevhodné kosmetiky může u citlivějších jedinců způsobit zdravotní problémy. (Srovnej, 2017) V otázce číslo pět mého dotazníku se táži respondentek na jejich názor, zda si myslí, že dětská kosmetika může způsobit alergickou reakci. Až 91 % si myslí, že kosmetika tuto reakci může způsobit. Zkušenost s reakcemi na dětskou kosmetiku u svého dítěte má 45 % matek, zbytek 55 % s tímto zkušenosti nemá. Což je nepatrný rozdíl 10 %. A zároveň je 45 % obrovské číslo na to,

že kosmetické přípravky používáme několikrát denně. U dětí je to od koupání, mazání krémem po koupeli, používání olejů až po zubní pasty. Nejvíce se u ratolestí objevoval problém se začervenaním pokožky, flekatění, popřípadě se objevovaly pupínky. Celkově se tyto příznaky dají hodnotit jako vyrážka. Tuto odpověď označilo 26 respondentek z 46. Šestnáct maminek uvedlo, že jejich dítě po aplikaci kosmetického přípravku pociťovalo svědění. Několik posledních uvedlo dokonce pálení. Tyto informace jsou natolik alarmující, že dětské kosmetické firmy by se měly zamyslet nad tím, jestli je nutné pro výrobu dětských přípravků používat tolik chemických látek. Některé z dětí může mít citlivější pokožku, ale podle mého názoru to nebude skoro polovina dotazovaných.

Pro hodnocení ingrediencí obsažených v kosmetických přípravcích jsem použila hodnocení dle Syrového (2017), který ve své knize používá bodový systém, přičemž 1 označuje nejlepší hodnocení a 5 nejhorší. Na základě této klasifikace by mělo být snazší pořizování kosmetických produktů. Látky hodnoceny známkou výbornou, by měly být přírodní a zdraví prospěšné. Označením „velmi dobře“ byly klasifikovány ingredience přírodního nebo jim velmi blízkého původu. Známkou 3 byly hodnoceny látky méně vhodné. Sloučeniny zcela nevhodné, u kterých lze očekávat nepříznivé účinky byly klasifikovány dostatečně. Nedostatečné hodnocení získaly ingredience, kterým bychom se raději měli úplně vyhnout, tyto látky jsou nepřijatelné.

Z otázky číslo sedm, zda mají respondentky oblíbenou značku dětské kosmetiky, kterou při nákupu preferují, vyplývá, že více než většina, konkrétně 65 matek ze 102 má značku, kterou preferuje. Zbylých 37 nepreferují konkrétní kosmetiku. Nejvíce preferovanou značkou pro děti je kosmetika Nivea. Produkt od této značky „Baby jemná koupel pro celé tělo a šampon šetrně myje a pečuje o citlivou dětskou pokožku i jemné vlásčky“ není úplně tak jemný, jak se tváří. Obsahuje skupinu látek PEG, dokonce tři z těchto látek. PEGy jsou emulgátory a rozpouštědla. Pro dětskou pokožku naprosto nevhodné. Všechny PEGy, které jsou uvedeny ve složení, jak uvádí Syrový (2017) ve své knize „Tajemství kosmetiky“ ohodnotil známkou 4, dostatečnou. Další ingrediencí je Sodium benzoate, který je sice méně škodlivý než již zmíněné PEGy, ale jako konzervant, je klasifikován známkou 3. Dále Sodium myreth sulfate, označovaný jako emulgátor a tenzid (v produktu se vyskytují pro své pěnící schopnosti, avšak zároveň odmašťují povrch kůže). Tyto tenzidy jsou uměle syntetizovány, ale existují i tenzidy přírodní (Syrový, 2017). Tato látka má stejné účinky, jako PEGy, tudíž má i stejné hodnocení. Poslední látkou, kterou bych chtěla zmínit v této kosmetice je Laureth-2, který je označován jako emulgátor a tenzid. Emulgátory jsou látky, které umožňují spojení vodní a olejové fáze a tím dojde k vytvoření emulze. To je látka, která patří také do skupiny

PEGů, její hodnocení je proto stejné, dostatečné. (Syrový, 2017) Druhou nejoblíbenější značkou kosmetiky je kosmetika Hipp. To je kosmetika poměrně dražší oproti kosmetice Nivea, ale za to jsem ve sprchovém gelu pro děti právě od této značky, neshledala žádné špatné ingredience. Na třetím místě v preferencích u respondentek se umístila kosmetika Oriflame, o které se zmíním v další části výsledků.

I přes vyšší vzdělání respondentek jejich zájem o složení kosmetiky klesá. Na otázku, zda čtou složení dětské kosmetiky a popřípadě si hledají, jak některé látky, které jsou v něm obsaženy působí odpovědělo 75 dotazovaných „Ne“. Pouze 27 ze 102 maminek se zajímá o složení kosmetiky. Ač má výrobce povinnost tyto látky na obalu uvádět, konzumenti se o tyto složky nezajímají. Stejně jako u potravin bychom měli zkontrolovat co daný výrobek obsahuje a zda jeho složení nemá dopad na zdraví jedince. Nejvíce rizikovou skupinou jsou alergici a lidé s citlivější pokožkou. Jak uvádí Martinásková (2014) ve svém článku, v Evropě je zhruba 38 % lidí s přecitlivělou pokožkou.

Dalším bodem na obalu kosmetického výrobku by měl být návod k použití. Návod k použití čte 55 % dotazovaných a většina z nich, konkrétně 86 % ho i dodržuje.

Na pomoc s problémy s pokožkou mohou pomoci lékaři, dermatologové. Pokud matka identifikuje na těle svého dítěte vyrážku, začervenání nebo i svědění, měla by vyhledat odborníka. Může se jednat o reakci právě na kosmetický přípravek, který by měla ihned zaměnit za jiný. V mém výzkumu je pouze 10 % žen, které dochází se svým dítětem k dermatologovi.

Kromě běžné kosmetiky, která obsahuje i chemické složky, existuje i certifikovaná přírodní kosmetika. Zjišťovala jsem, jaké povědomí mají respondentky o rozdílu mezi kosmetikou přírodní a tou běžnou - „klasickou“ kosmetikou. Více než polovina respondentek (69 %) uvedla, že ví, jaký je rozdíl mezi těmito druhy kosmetiky. Pro potvrzení toho tvrzení jsem využila podotázku: „Uveďte příklad rozdílu.“ Většina odpovědí byla hodně obecná. Objevily se názory, že přírodní kosmetika je bez chemických látek, liší se ve složení, je zdravější či šetrnější. Bohužel nikdo nedokázal zhodnotit konkrétnější rozdíl. V České republice zájmy spotřebitelů chrání společnost KEZ o.p.s. (Kontrola Ekologického Zemědělství). Kosmetika označena logem CPK musí být složena z více jak 85 % přírodních složek. (CPK Standardy, 2014)

V rámci výzkumu mne zajímalo, jestli respondentky upřednostňují přírodní kosmetiku před tou „běžnou“. Celkem 59 % žen upřednostňuje kosmetiku přírodní.

Existuje velké množství kosmetiky. Proto další otázkou, kterou jsem položila respondentkám, bylo, zda znají nějakou přírodní. Překvapením pro mne bylo velké procento dotazovaných, které zvolilo odpověď „Ano.“ Bohužel i přesto, že 60 respondentek uvedlo, že znají příklad této kosmetiky, tak nejvíce z nich (18) uvedlo jako odpověď „Just“. Podle vyjádření jedné ze specialistek firmy Just, nejde o přírodní certifikovanou kosmetiku, ale o kosmetiku, jejíž některé složky pochází z přírody. Další variantou byla přírodní certifikovaná kosmetika Alverde (12) a Weleda (8), obě tyto značky jsou certifikovány mezinárodní neziskovou organizací NATRUE se sídlem v Bruselu. (NATRUE, 2017) Další zmiňovanou kosmetikou je kosmetika Oriflame, která také není přírodní kosmetikou, podle slov poradkyně pro Oriflame: „Není to přírodní kosmetika, jedná se o švédskou kosmetiku inspirovanou přírodou.“

S přírodní kosmetikou souvisí i další otázka, která se zabývá vědomostí respondentů, podle čeho poznají, že jde o certifikovanou přírodní kosmetiku. Skoro polovina respondentek konkrétně 47 % zvolila správnou odpověď: „podle certifikační značky na obalu.“ 23 žen ze 102 nepozná, že jde o přírodní kosmetiku a dalších 17 by poznaly přírodní kosmetiku podle slov „nature“ v názvu. Podle Syrového si musíme dávat pozor na mezery v zákonech, protože výrobci mohou napsat, že jde o přírodní kosmetiku, neboť toto tvrzení není vymezeno žádným zákonem. Bohužel velké množství výrobců vyvolá ve spotřebitelích klamný dojem, že jde o kosmetiku přírodní.

Do kosmetických produktů samozřejmě patří i zubní pasty. Odpovědi na otázku, podle čeho respondenti vybírají zubní pastu, jsou velice vyrovnané. Nejvíce maminek z mého šetření ovlivňuje při výběru značka, s tím souvisí určitě i vlastní zkušenosti. Pokud spotřebitel nemá se značkou dobré zkušenosti, vybere si raději značku, která by mu mohla vyhovovat. Na stejné úrovni jako značka a vlastní zkušenosti je i složení. V dnešní době není jednoduché najít správnou zubní pastu, která by byla svým složením natolik kvalitní, aby splňovala veškeré požadavky spotřebitele. Pokud nejde o certifikovanou přírodní kosmetiku nebo bioprodukt, obsahují etikety přípravků dlouhosáhlé popisy chemických názvů. Je složité se v těchto názvech orientovat. Pro zajímavost jsem porovnala dvě zubní pasty, a to pastu Signal pro děti ve věku od 2 do 6 let, která obsahuje již zmiňované PEGy, dále Sodium lauryl sulfate, ten může mít dráždivé účinky, umělá sladidla a aroma. Druhou pastou je klasická Perlička od značky Odol, která obsahuje umělá sladidla a aroma. Dle hodnocení Syrového je tedy vhodnější variantou zubní pasty pro děti.

Nejvíce označovanou kosmetikou pro sprchování nebo pro koupání v mém dotazníkovém šetření byl sprchový gel pro miminka nebo děti, tuto odpověď zvolilo celkem 62 respondentek.

Mezi nejvíce používané značky dětských sprchových gelů byla označována značka Nivea, Sebamed, Johnson's baby a Hipp. Mycí prostředek od Nivey obsahuje několik nevhodných látek, hlavně ze skupiny PEGů. Přípravek na mytí od Sebamedu obsahuje tři látky ze skupiny PEGů, dále Sodium Laureth-6 Carboxylate, který má stejné účinky jako PEGy a označuje se jako tenzid. Phenoxyethanol – konzervant, který Syrový ve své knize hodnotí známkou 3 a Sodium Benzoate. Produkt od Johnson's baby obsahuje stejně jako předešlý výrobek Phenoxyethanol, Disodium EDTA, což je chelatační činidlo hodnoceno dostatečně. Poslední je sprchový gel od Hipp, který obsahuje sice chemické látky, ale nejsou tolik škodlivé, jako u předchozích gelů.

Nejvíce z respondentů (43 %) do koupele svému dítěti nepřidává žádný výrobek. Pokud rodiče svému dítěti dávají něco do lázně, pak je to pěna do koupele. Nejvíce oblíbená značka pěny do koupele je Nivea, která opět svým složením není úplně vhodná, zvláště pro citlivou dětskou pokožku.

Otázka číslo osmnáct se dotazovala na to, jaký přípravek používají respondentky k ošetření dětské pokožky po koupeli. Nejvíce zastoupená odpověď byla: „Nic“. Tu zvolilo 32 % matek. Jak zmiňuje Klíma (2016) ve své publikaci, nezáleží tolik na přípravcích, jako na pravidelnosti a pečlivosti. Pokud však jde o kůži citlivou, vysušenou, je potřeba ji pravidelně promašťovat. 25 % respondentek používá na pokožku svého dítěte olej. Podle Syrového je pro zvlhčení pokožky a vytvoření ochranné vrstvy použitelný kokosový olej. Arganový a lněný olej může zmírňovat projevy ekzému. Nejvhodnější však pro děti od novorozeneckého věku je olej mandlový, který se výborně vstřebává a obsahuje více vitamínů.

Při výměně plenky dítěte maminky nejčastěji využívají vlhčené ubrousky (47 %). Nejvíce z nich používají vlhčené ubrousky Linteo nebo Pampers. Ač jde na pohled o identické vlhčené ubrousky, složení mají naprosto odlišné. Ubrousky Pampers obsahují daleko více škodlivých chemických látek hodnocených Syrovým (2017) známkou 4 – PEG 40 – emulgátor, rozpouštědlo, Disodium EDTA – chelatační činidlo, známkou 3 – konzervant Sodium benzoate a pro snížení pachu Pentadecalactone. Čistící ubrousky Linteo obsahují dvě látky hodnoceny známkou 3 – konzervanty Phenoxyethanol a kyselinu benzoovou. Finanční zhodnocení těchto dvou produktů je také odlišné. U Pampers ubrousků zaplatíte dvakrát tolik než u ubrousků Linteo. Více chemických škodlivin, více peněz. Dnes už se dají sehnat i na českém trhu vlhčené ubrousky na bázi vody, ty by mohly být lepší variantou pro používání vlhčených ubrousků. Pouze 27 % respondentek omyje dítě vodou a osuší ho.

Závěrečnou otázkou dotazníkového šetření je, jaký názor mají respondentky na prospěšnost kosmetických produktů z pohledu zdraví jejich dítěte. Až 79 % uvedlo, že kosmetické produkty jsou prospěšné. Podle Rozsivalové (2010) má mít kosmetika hlavně funkci ochranou a léčivou. Bohužel i dnes existuje celá řada případů, kdy po aplikaci kosmetického přípravku se na těle spotřebitele objevily pupínky či skvrny. I přesto se do oběhu dostanou přípravky, které obsahují škodlivé ingredience, které mohou ohrožovat zdraví. Jak uvádí Syrový (2017), nadměrné užívání chemických přípravků může vést k podráždění pokožky, a tím i k rozvoji nebezpečného onemocnění. Nebezpečnost chemických kosmetických přípravků dokazuje i značný nárůst alergií a onkologických onemocnění.

9 ZÁVĚR

V mé bakalářské práci jsem se snažila o hodnocení kosmetických přípravků, zabývala jsem se problematikou informovanosti respondentů o složení kosmetických produktů, zájem o přírodní kosmetiku a používání konkrétních přípravků. Věnovala jsem se historii, fyziologii kůže, péči o pokožku a kožní nemoci. Dále jsem se zabírala složením kosmetických přípravků, legislativou a přírodní kosmetikou.

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit, zda kosmetické přípravky pro děti obsahují látky, které svými nežádoucími účinky poškozují zdraví. Podle seznamu ingrediencí uvedených na obalu výrobku, který mají výrobci povinnost uveřejňovat, obsahují i dětské kosmetické přípravky látky, které svými nežádoucími účinky mohou poškozovat zdraví. Tyto látky nejvíce působí na citlivou pokožku a mohou se projevit vyrážkou, začervenáním nebo svěděním kůže.

Druhým cílem bylo zmapovat výskyt škodlivin v dětské kosmetice. Výskyt škodlivin v dětské kosmetice je opravdu široký, ale existují i běžné kosmetické přípravky, které se snaží počet těchto látek snížit.

Posledním cílem bylo zjistit, jaký vliv má kosmetika na zdraví dětí. Pro tento cíl byla vyhrazena otázka v dotazníkovém šetření, zda respondentky, mají zkušenosti s nežádoucími účinky kosmetických přípravků u svých dětí. Kosmetika, která obsahuje určité množství chemických látek a u jedinců může vyvolat reakci, ve formě vyrážky, svědění nebo pálení, jak uvedly respondentky v dotazníkovém šetření, má vliv samozřejmě negativní.

Pro tuto práci byly stanoveny dvě výzkumné otázky:

1. Ohrožuje dětská kosmetika zdraví dětí?

Většina respondentů zastává názor, že kosmetika, kterou používají (v dotazníkovém šetření se ukázalo, že jde ve většině případů o kosmetiku běžnou) je prospěšná zdraví jejich dítěte. Podle publikací, které jsem ve své práci použila, obsahuje kosmetika obrovské množství chemických látek, které mohou ovlivnit zdraví dětí.

2. Je rozdíl z pohledu ohrožení zdraví nežádoucími látkami z běžné kosmetiky a přírodní kosmetiky?

Z výzkumu vyplynulo, že respondenti nejsou dostatečně informováni o významu přírodní kosmetiky. Bohužel v České republice není dostatek právních předpisů a literatury, které by přesně vymezovaly pojem přírodní kosmetika, proto může být pro spotřebitele velmi

obtížné zorientovat se na trhu, protože výrobci využívají „mezery v zákonech“ k přesvědčení spotřebitelů, že daný produkt obsahuje velké množství přírodních surovin.

V praxi je možné využít práci jako zdroj informací o problematice kosmetických přípravků hlavně pro laickou veřejnost. V praktické části byly hodnoceny produkty, které mohou usnadnit nákup produktů spotřebitelům.

10 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. *About the Cosmetic Ingredient Review*, ©2016. [online]. Cosmetic Ingredient Review. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: <https://www.cir-safety.org/about>
2. BABAYAN, A., VOLFOVÁ, N., JURČENKOVÁ, K., 2014. *Závěrečná práce studentského projektu KOSMETIKA* [online]. 34 s. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: http://kabcizj.gjn.cz/OPPA/Ukazky_projektu/Kosmetika.pdf
3. BELLMANN, H., 2016. *Poznáváme rostliny: přes 900 druhů rostlin, mechorostů a hub*. Praha: Knížní klub. 448 s. ISBN 978-80-242-5162-2.
4. BEZPALCOVÁ, L., 2013. *Značení kosmetických přípravků*. [online]. KHS Středočeský kraj. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: file:///C:/Users/D%C3%A1ja/Downloads/1223_zna%C4%8Den%C3%AD_kosmetiky.pdf
5. BRÄCKLE, I., 1991. *Přírodní kosmetika: 30 dní pro krásu*. Přeložil Jaroslava KŘIVSKÁ. Praha: Mladá fronta. 112 s. ISBN 80-204-0301-9.
6. BRIGGS, M., 2009. *Přírodní kosmetika: podivuhodný průvodce krásou z přírody*. Praha: Fortuna Libri. 160 s. ISBN 978-80-7321-492-0.
7. BUCK, S., 2015. *Přírodní kosmetika: jak na to: 200 rad, postupů a návodů k výrobě přírodních kosmetických produktů*. Praha: Metafora. 144 s. ISBN 978-80-7359-431-2.
8. *Co je biokosmetika a přírodní kosmetika*, ©2018. [online]. Syncare Plus, s.r.o. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: <https://www.syncare.cz/bio-kosmetika/>
9. *Cosmetic Ingredient Review Procedures*, 2018. [online]. Cosmetic Ingredient Review. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: <https://www.cir-safety.org/sites/default/files/CIR%20Procedures%20-%20June%202018.pdf>
10. *CPK Standardy*, 2014. [online]. KEZ. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: http://www.kez.cz/sites/default/files/dokumenty/CPK%20Standardy_2_3.pdf
11. ČÍŽKOVÁ, E., 2017. *Kosmetické přípravky*. Praha: Sdružení českých spotřebitelů, z.ú. 17 s. ISBN 978-80-87719-55-8.

12. DOKOUPILOVÁ, M., FIŠÁRKOVÁ, B., NOVOTNÁ, L., 2009. *Narodilo se předčasně: průvodce péčí o nedonošené děti*. Praha: Portál. 315 s. ISBN 978-80-7367-552-3.
13. FIALOVÁ, J., rok. *Dějiny a vývoj kosmetiky*. [online]. SOUDOM. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: https://www.soudom.cz/files/1-_rocnik/1.-historie-kosmetiky.pdf
14. HORÁKOVÁ, M., 1985. *Dětská dermatovenerologie*. Praha: Avicenum. 293 s. ISBN 08-053-85.
15. *International Nomenclature of Cosmetic Ingredients*, ©2012. [online]. Chemical Inspection and Regulation Service. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: http://www.cirs-reach.com/Cosmetic_Inventory/International_Nomenclature_of_Cosmetic_Ingredients_INCI.html
16. KAPOUN, M., 2013. *Kosmetovigilance* [online]. MZČR. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: file:///C:/Users/D%C3%A1ja/Downloads/Kosmetovigilance_web.pdf
17. KITTNAR, O., 2011. *Lékařská fyziologie*. Praha: Grada. 800 s. ISBN 978-80-247-3068-4.
18. KLÍMA, J., 2016. *Pediatric pro nelékařské zdravotnické obory*. Praha: Grada Publishing. 327 s. ISBN 978-80-247-5014-9.
19. KOPECKÝ, M., 2010. *Somatologie*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 313 s. ISBN 978-80-2442-271-8.
20. *Kosmetická legislativa*, ©2018. [online]. Syncare Plus, s.r.o. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: <https://www.syncare.cz/kosmeticka-legislativa/>
21. KRAUS, Ch., 2017. *Přírodní kosmetika pro každý den*. Praha: Grada. 152 s. ISBN 978-80-271-0165-8.
22. KRS, V., HANEK, R., 2011. *Materiály I pro studijní obor Kosmetička*. Praha: Informatorium. 136 s. ISBN 978-80-7333-085-9.
23. MACHÁČKOVÁ, K., 2010. Nové trendy v péči o dětskou pokožku. *Pediatric pro praxi*. 11(2), 99-102. ISSN 1213-0494.

24. MACHÁČKOVÁ, K., 2012. Bariérová funkce kůže – nový pohled při péči o dětskou pokožku. *Pediatric pro praxi*. 13(1), 18-16. ISSN 1213-0494.
25. MACHOVÁ, J., KUBÁTOVÁ, D., 2015. *Výchova ke zdraví*. 2. vydání. Praha: Grada. 312 s. ISBN 978-80-247-5351-5.
26. MALKAN, S., 2014. *Doba jedová 3*. Praha: Triton. 245 s. ISBN 978-80-7387-746-0.
27. *Manuál k notifikaci kosmetických přípravků*, 2013. [online]. Cosmetic Products Notification Portal [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: https://www.khshk.cz/khsdata/formulare/pbu/cpnp_uzivatelsky_manual_cz.pdf
28. MARTINÁSKOVÁ, J., 2014. Péče o podrážděnou a citlivou pokožku. *Dermatologie pro praxi*. 8(3), 123-124. ISSN 1803-5337.
29. MATĚJKA, M., 2018. *Rozdíl mezi dětskou pokožkou a pokožkou dospělých – Jak se o ní starat?* [online]. Institut citlivé pleti. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: <http://institutcitlivepleti.cz/rozdil-mezi-detskou-pokožkou-a-pokožkou-dospelych-jak-se-o-ni-starat/>
30. MÜHLHANDL, J., ©2018. *Možné nežádoucí účinky kosmetiky* [online]. BAREKOL. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: <https://www.barekol.cz/mozne-nezadouci-ucinky-kosmetiky/>
31. MUNTAU, Ania., 2014. *Pediatric*. 2. české vydání. Praha: Grada. 588 s. ISBN 978-80-247-4588-6.
32. NAŇKA, O., ELIŠKOVÁ, M., 2015. *Přehled anatomie*. 3. vydání. Praha: Galén. 416 s. ISBN 978-80-7492-206-0.
33. NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1223/2009 [online], 2009. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32009R1223&from=CS>
34. *Natruue headed ad interim by andreas sommer of Weleda*, 2017. [online]. NATRUE. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: <http://www.natruue.org/press/article/article/natruue-headed-ad-interim-by-andreas-sommer-of-weleda/>
35. *O dětské pokožce*, © 2014. [online]. Johnson & Johnson, s.r.o. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: <https://www.johnsonsbaby.cz/p%C3%A9%C4%8De-o->

poko%C5%BEku/poko%C5%BEka-novorozence/o-d%C4%9Btsk%C3%A9-
poko%C5%BEce

36. *Oddělení hygieny předmětů běžného užívání*, © 2016. [online]. KHS Královehradeckého kraje. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: https://www.khshk.cz/articles.php?article_id=36
37. *Oznamování závažných nežádoucích účinků kosmetických přípravků*, 2013. [online]. MZČR. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: https://www.mzcr.cz/obsah/oznamovani-zavaznych-nezadoucich-ucinku-kosmetickykh-pripravku_2953_5.html
38. *RAPEX – základní informace*, ©2010. [online]. MZČR. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: https://www.mzcr.cz/dokumenty/rapex-zakladni-informace_13390_3450_5.html
39. ROZSÍLOVÁ, V., 2010. *Kosmetika 1: pro studijní obor kosmetička*. 2. vyd. Praha: Informatorium. 139 s. ISBN 978-80-7333-080-4.
40. SEDLÁŘOVÁ, P., 2008. *Základní ošetrovatelská péče v pediatrii*. Praha: Grada. 248 s. ISBN 978-80-247-1613-8.
41. SMITH, V., 2011. *Dějiny čistoty a osobní hygieny*. Praha: Academia. 460 s. ISBN 978-80-200-1885-4.
42. STOŽICKÝ, F., SÝKORA, J., 2015. *Základy dětského lékařství*. 2. vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum. 459 s. ISBN 978-80-246-2997-1.
43. SYROVÁTKOVÁ, M., 2015. Péče o dětskou pokožku. *Pediatric pro praxi*. 16(5), 314-312. ISSN 1213-0494.
44. SYROVÝ, V., 2017. *Tajemství kosmetiky*. Druhé vydání. Praha: Vít Syrový. 230 s. ISBN 978-80-903137-1-2.
45. TARCALOVÁ, L., 2010. *Tělo jako kulturní fenomén: "já nejsem dřevo, jsem duch a tělo*. Uherské Hradiště: Slovácké muzeum. 296 s. ISBN 978-80-86185-89-7.
46. *THE SCCS'S NOTES OF GUIDANCE FOR THE TESTING OF COSMETIC INGREDIENTS AND THEIR SAFETY EVALUATION*, 2010. [online]. Scientific Committee on Consumer Safety. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/health/scientific_committees/consumer_safety/docs/sccs_s_004.pdf

47. *Timeline of Cosmetics*, ©2019. [online]. History of Cosmetics. [cit. 2019-01-05].
Dostupné z: <http://www.historyofcosmetics.net/cosmetic-history/cosmetic-timeline/>
48. TUČEK, M., SLÁMOVÁ, A., 2012. *Hygiena a epidemiologie pro bakaláře*. Praha: Karolinum. 214 s. ISBN 978-80-246-2136-4.
49. Ústav lékařství a kosmetiky. *Historie*. [online]. ÚLK. [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: <http://www.ulk.cz/historie/>
50. Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), 2001. [online]. [cit. 2018-11-27]. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 41, 2833-2838 s. ISSN 1211-1244.

11 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Dotazník pro maminky dětí

Příloha č. 2: Obrazová dokumentace

11.1 Příloha č. 1: Dotazník pro maminky dětí

Dobrý den, jmenuji se Diana Lisá a jsem studentkou Jihočeské univerzity, Zdravotně sociální fakulty v Českých Budějovicích. Chtěla bych Vás poprosit o vyplnění tohoto dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce. Jejím cílem je zjistit, zda kosmetické přípravky pro děti obsahují látky, které svými nežádoucími účinky poškozují zdraví. Dotazník je zcela anonymní.

Předem děkuji za Váš čas.

Vámi zvolenou odpověď prosím označte.

1. Pohlaví dítěte

- a) Dívka
- b) Chlapec

2. Věk dítěte

- a) Méně jak dva roky
- b) 2-3
- c) 3-4
- d) 4-5
- e) 5-6
- f) Více jak 6 let

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání vzdělání?

- a) Základní
- b) Středoškolské s výučním listem
- c) Středoškolské s maturitou
- d) Vyšší odborné
- e) Vysokoškolské

4. Co Vás ovlivňuje při výběru kosmetiky? (můžete označit více odpovědí)

- a) Cena
- b) Značka
- c) Reklama
- d) Reference
- e) Dostupnost
- f) Země původu
- g) Design balení
- h) Vaše osobní zkušenosti

5. Myslíte si, že dětská kosmetika může způsobit alergickou reakci (podráždění kůže, očí apod.)?

- a) Ano
- b) Ne

6. Máte zkušenosti s reakcemi na dětskou kosmetiku u svého dítěte?

- a) Ano
- b) Ne

Jaké reakce jste zpozorovala.....

7. Máte oblíbenou značku kosmetiky?

- a) Ano
- b) Ne

7.A Jakou?.....

7.B Uveďte důvod obliby této značky.....

8. Čtete složení dětské kosmetiky a hledáte si v literatuře nebo na internetu jak jednotlivé látky, které jsou obsaženy v produktu, působí na dítě?

- a) Ano
- b) Ne

8.A Pokud ano, našla jste nějakou látku v produktu, která se vám nezdála vhodná?

- a) Ano
- b) Ne

9. Čtete návod k použití na kosmetice pro děti?

- a) Ano
- b) Ne

9.A Pokud ano, dodržujete tento návod?

- a) Ano
- b) Ne

10. Docházíte se svým dítětem k odbornému lékaři – dermatologovi?

(dermatolog= lékař, který se specializuje na diagnózu a léčbu chorob kůže a kožních derivátů)

- a) Ano
- b) Ne

11. Víte jaký je rozdíl mezi přírodní, bio a běžnou kosmetikou?

- a) Ano
- b) Ne

11.A Pokud ano, uveďte nějaký příklad rozdílu.....

12. Dáváte přednost bio/přírodní kosmetice před klasickou?

- a) Ano
- b) Ne

13. Znáte nějakou bio/přírodní kosmetiku?

- a) Ano
- b) Ne

13.A Pokud ano, jakou?.....

14. Podle čeho poznáte, že jde o bio/přírodní kosmetiku?

- a) Podle reklamy na obalu
- b) Podle slova „nature, natural“ v názvu
- c) Podle certifikační značky na obalu
- d) Nepoznám to

15. Podle čeho vybíráte pro své dítě zubní pastu?

- a) Cena
- b) Značka
- c) Chuť
- d) Složení
- e) Vlastní zkušenost

16. Co používáte při koupání/ sprchování dítěte?

- a) sprchový gel pro miminka nebo děti
- b) vlasový šampon pro miminka nebo děti
- c) mýdlo pro miminka nebo děti
- d) nic
- e) něco jiného.....

16.A Uveďte značku kosmetického produktu, který používáte?.....

17. Co přidáváte do koupele dítěti?

- a) pěnu do koupele pro miminka nebo děti
- b) olej do koupele pro miminka nebo děti
- c) nic
- d) něco jiného.....

17.A Uveďte značku kosmetického produktu, který používáte.....

18. Jaké přípravky používáte k ošetření pokožky dítěte po koupeli?

- a) tělové oleje pro miminka nebo děti
- b) tělová mléka pro miminka nebo děti
- c) tělový krém pro miminka nebo děti
- d) nic
- e) něco jiného.....

18.A Uveďte značku kosmetického produktu, který používáte.....

19. Co používáte na dítě, když měníte plenku?

- a) vlhčené dětské ubrousky
- b) omyjete dítě vodou a osušíte
- c) otřete ho do sucha
- d) nic
- e) něco jiného.....

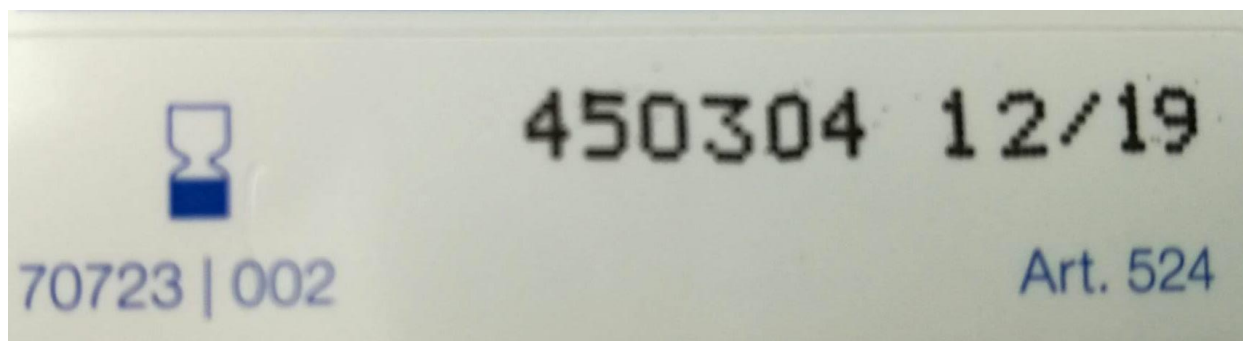
19.A Uveďte značku vlhčených dětských ubrousků, který používáte.....

20. Myslíte, že vámi používané kosmetické produkty jsou dítěti z pohledu zdraví prospěšné?

- a) Ano
- b) Ne

11.2 Příloha č. 2: Obrazová dokumentace

Obrázek č. 1: Ukazatelem minimální trvanlivosti – symbol přesýpacích hodin

Zdroj: Vlastní

Obrázek č. 2: Symbol otevřeného kelímku s dobou trvanlivosti po otevření

Zdroj: Vlastní

Obrázek č. 3: Symbol „otevřená knížka s ručičkou“

Zdroj: Vlastní

12 SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Poměr pohlaví dětí.

Tabulka č. 2: Věk dítěte respondenta.

Tabulka č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání respondenta.

Tabulka č. 4: Artikly mající vliv při výběru kosmetiky.

Tabulka č. 5: Názor respondentů na to, zda dětská kosmetika může způsobit alergickou reakci.

Tabulka č. 6: Zkušenosti respondentů s reakcemi na dětskou kosmetiku u svého dítěte.

Tabulka č. 7: Oblíbenost dětské kosmetické značky.

Tabulka č. 8: Zájem respondentů o složení kosmetiky.

Tabulka č. 8.A: Pokud jste v otázce č.8 odpověděla ano, našla jste nějakou látku v produktu, která se Vám nezdála vhodná?

Tabulka č. 9: Čtivost respondentů návodu k použití na kosmetice pro děti.

Tabulka č. 9.A: Pokud jste v otázce č.9 odpověděla ano, dodržujete návod k použití?

Tabulka č. 10: Docházení matek se svým dítětem k dermatologovi.

Tabulka č. 11: Znalost rozdílů přírodní, bio a běžné kosmetiky.

Tabulka č. 12: Upřednostnění bio/přírodní kosmetiky před klasickou.

Tabulka č. 13: Znalost nějaké bio/přírodní kosmetiky.

Tabulka č. 14: Vědomost respondentů, jak poznají bio/přírodní kosmetiku.

Tabulka č. 15: Výběr zubní pasty pro své dítě.

Tabulka č. 16: Produkt, který používá respondent při koupání dítěte.

Tabulka č. 17: Přípravek, který přidává respondent do koupele dítěti.

Tabulka č. 18: Přípravek, který používá respondent k ošetření pokožky dítěte po koupeli.

Tabulka č. 19: Co používá respondent, když mění plenku dítěti.

Tabulka č. 19.A: Uveďte značku vlhčených dětských ubrousků, který používáte.

Tabulka č. 20: Názor všech dotazovaných na prospěšnost kosmetických produktů z pohledu zdraví dítěte.

13 SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Poměr pohlaví dětí. [%]

Graf č. 2: Věk dítěte respondenta. [%]

Graf č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání respondenta. [%]

Graf č. 4: Artikly mající vliv při výběru kosmetiky. [%]

Graf č. 5: Názor respondentů na to, zda dětská kosmetika může způsobit alergickou reakci. [%]

Graf č. 6: Zkušenosti respondentů s reakcemi na dětskou kosmetiku u svého dítěte. [%]

Graf č. 7: Oblíbenost dětské kosmetické značky. [%]

Graf č. 8: Zájem respondentů o složení kosmetiky. [%]

Graf č. 9: Čtivost respondentů návodu k použití na kosmetice pro děti. [%]

Graf č. 10: Docházení matek se svým dítětem k dermatologovi. [%]

Graf č. 11: Znalost rozdílu přírodní, bio a běžné kosmetiky. [%]

Graf č. 12: Upřednostnění bio/přírodní kosmetiky před klasickou. [%]

Graf č. 13: Znalost nějaké bio/přírodní kosmetiky. [%]

Graf č. 14: Vědomost respondentů, jak poznají bio/přírodní kosmetiku. [%]

Graf č. 15: Výběr zubní pasty pro své dítě. [%]

Graf č. 16: Produkt, který používá respondent při koupání dítěte. [%]

Graf č. 17: Přípravek, který přidává respondent do koupele dítěti. [%]

Graf č. 18: Přípravek, který používá respondent k ošetření pokožky dítěte po koupeli. [%]

Graf č. 19: Co používá respondent, když mění plenku dítěti. [%]

Graf č. 20: Názor všech dotazovaných na prospěšnost kosmetických produktů z pohledu zdraví dítěte. [%]

14 SEZNAM ZKRATEK

pH – potential of hydrogen

IgE – Imunoglobulin E

ES – Evropské společenství

INCI – International Nomenclature of Cosmetic Ingredients

CIR – Cosmetic ingredient review

CPNP – Cosmetic Products Notification Portal

RAPEX – Rapid Alert System for Non-Food Products

PEG – polyetylenglykolové deriváty

PPG – polypropylenglykolové deriváty

% - Procento